

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Bakalářská práce

Zodpovědný cestovní ruch v Blanském lese

Vypracovala: Barbora Řihoutová

Vedoucí práce: Ing. Kamil Pícha, Ph.D.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora ŘIHOUTOVÁ**
Osobní číslo: **E11341**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Zodpovědný cestovní ruch v Blanském lese**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Zhodnocení současného stavu šetrných typů cestovního ruchu v Blanském lese. Posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných typů cestovního ruchu v Blanském lese. Zhodnocení preferencí návštěvníků Blanského lesa k šetrným typům cestovního ruchu. Identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací.

Metodický postup:

1. Studium literatury
2. Sběr a utřídění sekundárních a primárních dat
3. Analýza nabídky a poptávky
4. Návrh témat k optimalizaci

Rámcová osnova:

1. Úvod. Cíl práce (hypotézy - pokud jsou s ohledem na zvolené téma potřebné).
2. Přehled řešené problematiky (literární rešerše).
3. Metodika.
4. Řešení a výsledky, případně diskuse.
5. Závěr.
6. Seznam použitých zdrojů.
7. Seznam příloh (jsou-li v práci přílohy).
8. Přílohy

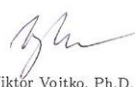
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

GOELDNER, C. R. a J. R. B. RITCHIE. *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. 11th Edition. New York: Wiley, 2008. ISBN 04-700-8459-6.
NAVRÁTIL, J. *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa*. Praha: Alfa Nakladatelství, 2012. ISBN 978-80-87197-50-9.
MARIOT, P. *Geografia cestovného ruchu*. Bratislava: Akadémia, 1983
RITCHIE, J. R. B. a G. I. CROUCH. *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism Perspective*. Oxon: CABI Publishing, 2003. ISBN 08-519-9664-7.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Kamil Pícha, Ph.D.
Katedra obchodu a cestovního ruchu
Konzultant bakalářské práce: RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.
Katedra ekonomiky
Datum zadání bakalářské práce: 11. ledna 2013
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Stučentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 11. března 2013

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. 4. 2014

Řihoutová Barbora

Poděkování

Chtěla bych poděkovat zejména vedoucímu mé bakalářské práce, panu doktoru Píchovi, a jejímu konzultantovi, panu docentu Navrátilovi, za jejich pomoc při zpracování tohoto tématu a jejich připomínky.

Obsah

1 Úvod.....	3
1.1 Dílčí cíle a hypotézy.....	4
2 Literární rešerše	5
2.1 Cestovní ruch	5
2.2 Systém cestovního ruchu.....	6
2.3 Trvale udržitelný cestovní ruch.....	9
2.3.1 Venkovský cestovní ruch	10
2.3.2 Cykloturistika	12
2.4 Účastník cestovního ruchu	13
3 Metodika	16
3.1 CHKO Blanský les	16
3.2 Analýza poptávky.....	17
3.2.1 Dotazníkové šetření	17
3.2.2 Dotazovací nástroj	18
3.2.3 Zpracování dat	20
4 Výsledky a diskuze	28
4.1 Míra atraktivity nabídky šetrných forem cestovního ruchu	28
4.2 Předpoklady míry atraktivnosti nabídky	30
4.2.1 Ubytování na farmě	30
4.2.2 Rybolov	32
4.2.3 Pozorování zvěře	34
4.2.4 Dobrovolnická práce	36
4.2.5 Vzácná flóra a vegetace	38
4.2.6 Certifikovaná ekologická ubytovací zařízení	40
4.3 Názorové rozdíly mezi vybranými segmenty respondentů	42
4.3.1 Testování prostřednictvím dvouvýběrových t-testů	42
4.3.2 Testování vlivu věku na míru atraktivnosti jednotlivých nabídek šetrného cestovního ruchu.....	47
4.4 Analýza nabídky šetrného cestovního ruchu v CHKO Blanský les.....	52
4.4.1 Ekologické farmy a statky	52
4.4.2 Rybolov	53

4.4.3 Myslivost a pozorování zvěře.....	54
4.4.4 Správa CHKO Blanský les a naučné stezky.....	54
4.4.5. Cyklotrasy.....	55
4.4.6 Památné stromy a pozorování vzácné flóry.....	55
4.4.7. Veřejné akce	57
5 Návrhy optimalizace využití oblasti šetrným cestovním ruchem.....	58
5.1 Zavedení nabídky pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce.....	58
5.2 Zavedení nabídky návštěvy vzácné flóry a vegetace pod vedením odborného průvodce.....	58
5.3 Zaměření se na dobrovolnický cestovní ruch.....	59
5.4 Rozšíření nabídky dětských aktivit na ekologických farmách a statcích.....	59
5.5 Přizpůsobení programu pobytu na farmách a statcích pracovním vytíženým osobám	59
6 Závěr	61
7 Summary.....	63
8 Seznam pramenů a použité literatury.....	64
9 Seznam obrázků	
10 Seznam tabulek	
11 Seznam příloh	
12 Přílohy	

1 Úvod

Cestovní ruch tvoří nedílnou součást životního stylu. Představuje dynamicky se rozvíjející odvětví, které je vyzdvihováno zejména pro své významné ekonomické přínosy. Avšak právě pro tuto jeho schopnost pozitivně ovlivňovat národní ekonomiku bývá často zapomínáno na negativní vlivy, jež jsou s ním spjaty – zejména na jeho nepříznivý dopad na životní prostředí.

Česká republika je vyhledávanou destinací zejména pro své přírodní předpoklady. Masový cestovní ruch by však mohl vést k jejich devastaci, proto je nutné najít rovnováhu mezi mírou návštěvnosti jednotlivých oblastí a jejich ochranou. Řešení tohoto problému představuje trvale udržitelný neboli zodpovědný cestovní ruch, jehož jednotlivé produkty a aktivity jsou předmětem této bakalářské práce.

Vybranou oblastí, v jejímž rámci bude problematika šetrného cestovního ruchu řešena, je CHKO Blanský les, jež se rozprostírá v Jihočeském kraji. Toto území bylo zvoleno, neboť se zde nachází velké množství ohrožených druhů rostlin a zvířat, ale také významné kulturní památky jako je například vesnice Holašovice zapsaná na seznamu UNESCO. Otázka trvalé udržitelnosti neboli uchování této oblasti pro budoucí generace je zde tudíž velmi aktuální.

Hlavním cílem této práce je zhodnotit současný stav šetrných typů cestovního ruchu v CHKO Blanský les, a to prostřednictvím analýzy jejich současné nabídky. Sekundárními cíli jsou posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných typů cestovního ruchu v této oblasti a zhodnocení preferencí návštěvníků CHKO Blanský les k šetrným typům cestovního ruchu, jež bude provedeno na základě dotazníkového šetření. Jeho výstupem však nebude pouze popis výsledků, budou zjišťovány i faktory, jež je ovlivňují. Dalším zvoleným cílem je identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací, jelikož výsledkem práce nemá být pouhý popis dané oblasti a nabídky produktů šetrného cestovního ruchu, ale má také zjistit, zda existují doposud neaplikované formy udržitelného turismu, jež mohou dané území ještě více zatraktivnit a zajistit jeho zachování.

1.1 Dílčí cíle a hypotézy

C1: Posouzení struktury předpokladů cestovního ruchu v CHKO Blanský les.

H1.1: Ve vybrané oblasti neexistuje diverzifikovaná struktura předpokladů cestovního ruchu.

C2: Posouzení rozmístění předpokladů cestovního ruchu v CHKO Blanský les.

H2.1: Předpoklady cestovního ruchu jsou ve vymezené oblasti rozmístěny rovnoměrně.

C3: Posouzení struktury návštěvníků CHKO Blanský les.

H3.1: Neexistují rozdíly v návštěvnických charakteristikách mezi skupinami návštěvníků.

C4: Identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací.

H4.1: Ve vymezené oblasti neexistují možnosti rozvoje cestovního ruchu.

2 Literární rešerše

2.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je důležitý společensko-ekonomický fenomén, který představuje pohyb osob za účelem rekreace, poznáváním a naplněním snů z příjemně strávené dovolené. Jako společenská činnost se začal formovat na přelomu 19. a 20. století a dnes představuje vedle ropného a automobilového průmyslu jedno z největších exportních odvětví (Hesková, Dvořák, Beránek, Novacká, & Oriška, 2011, s. 7).

Význam tohoto průřezového odvětví spočívá zejména v jeho schopnosti generovat příjmy a ovlivňovat výsledky národního hospodářství, čímž napomáhá rozvoji regionu. Též se podstatným způsobem podílí na tvorbě nových pracovních míst (Třicátník, 1996, s. 2) Na základě těchto často vyzdvihovaných přínosů bývá cestovní ruch považován za „panaceum“, neboli lék na veškeré problémy rozvoje dané lokality, a jeho problematika je řešena prakticky ve všech strategických rozvojových dokumentech (Kotíková, 2013, s. 11). Pro Českou republiku je z ekonomického hlediska významný zejména příjezdový cestovní ruch, který v roce 2013 zaznamenal oproti předchozímu roku významný nárůst, neboť přijelo 7,3 milionu turistů (CzechTourism, 2014).

Existuje mnoho definic cestovního ruchu, z nichž je velká část založena na vzdálenosti, délce stráveného času a účelu cesty (Goeldner & Ritchie, 2009, s. 7). Tyto definice však bylo nutné z hlediska statistiky sjednotit. Z tohoto důvodu zorganizovala Světová organizace cestovního ruchu (WTO) v roce 1991 v kanadském městě Ottawa Mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu, na níž byla přijata jeho jednotná definice, podle které je chápán jako „*činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší než je stanovena, přičemž hlavní účel její cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě*“ (Malá, 1999, s. 11). Stanovená doba se liší podle toho, zda se jedná o mezinárodní či domácí cestovní ruch. Zatímco v mezinárodním cestovním ruchu je 1 rok, u domácího cestovního ruchu představuje 6 měsíců (Malá, 1999, s. 11).

Za účastníka cestovního ruchu je podle definice UNWTO považována „*každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého obvyklého bydliště. Za předpokladu, že se daná osoba účastní některého druhu a formy cestovního ruchu*“ (Francová, 2003, s. 15). Účastník je pak dále rozdělován do tří kategorií – návštěvník (visitor), turista

(tourist) a výletník (excursionist, sameday visitor) (Malá, Indrová, Mlejnková, Netková, & Vaško, 2002, s. 12).

Za návštěvníka je v domácím cestovním ruchu považována osoba, jež cestuje na dobu kratší než šest měsíců na jiné místo v zemi, ve které má své trvalé bydliště. V mezinárodním cestovním ruchu se pak jedná o osobu, jež cestuje do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště, a to na dobu nepřesahující jeden rok. Účelem cesty však nesmí být vykonávání výdělečné činnosti (Malá et al., 2002, s. 11).

Za turistu je považována osoba, která v domácím i zahraničním cestovním ruchu splňuje kritéria návštěvníka, její účast však musí být spojena alespoň s jedním přenocováním (Hesková et al., 2011, s. 12). Z tohoto důvodu bývá někdy používáno též označení „overnight visitor“ (Latham & Edwards, 2003, s. 60). Podle délky pobytu bývá turista dále dělen na krátkodobě a dlouhodobě pobývajících (Francová, 2003, s. 18). Bývá však používáno i rozdělení na turistu na dovolené (holidaymaker) a krátkodobě pobývajících turistu (short-term tourist) (Malá, 1999, s. 13).

Za výletníka je označována osoba, která se na navštíveném místě zdrží po dobu kratší než 24 hodin (Edgell Sr. & Swanson, 2013, s. 2). Jedná se tedy o jednodenního návštěvníka, jehož pobyt není spojen s přenocováním (Francová, 2003, s. 18).

Samotné vymezení těchto pojmů však není ekvivalentní, neboť ve struktuře cestovního ruchu hrají důležitou roli i stálí obyvatelé, jež představují potenciální účastníky cestovního ruchu (Hesková et al., 2011, s. 11). Účast na cestovním ruchu představuje jedno z měřítek životní úrovně a je nezadatelnou součástí spotřeby (Malá et al., 2002, s. 5)

2.2 Systém cestovního ruchu

Cestovní ruch má mnohooborový charakter, proto existuje mnoho přístupů, jak na něj lze nahlížet.

V obecné rovině je považován za otevřený a dynamický systém, jenž je tvořen dvěma subsystemy - objektem a subjektem cestovního ruchu, a to včetně jejich vzájemných vazeb. Vazby však neexistují pouze mezi objektem a subjektem, ale též mezi cestovním ruchem a jednotlivými systémy, které vytváří jeho okolí a ovlivňují ho (Hesková et al., 2011, s. 10-11).

Objekt cestovního ruchu je tvořen jednak cílovým místem, ale také podniky a organizacemi cestovního ruchu (Jakubíková, 2012, s. 19). Jedná se o nositele nabídky, neboť právě on představuje vše, co účastníka cestovního ruchu vede ke změně místa svého trvalého pobytu (Hesková et al., 2011, s. 13). Subjekt cestovního ruchu naopak tvoří samotní jeho účastníci, kteří vystupují jako spotřebitelé (Jakubíková, 2012, s. 19). Podle účelu (motivů, cílů) účastníků cestovního ruchu jsou následně rozlišovány druhy cestovního ruchu (Foret & Foretová, 2001, s. 17). Pojem forma cestovního ruchu je používán, je-li hodnocen z hlediska svých důsledků či podle faktorů, jež ho ovlivňují (Hesková et al., 2011, s. 19)

Z geografického hlediska lze cestovní ruch rozlišit na domácí a zahraniční (Kotíková, 2013, s. 21). V rámci domácího cestovního ruchu účastníci cestují, aniž by překročili státní hranice svého státu. Zahraniční cestovní ruch oproti tomu představuje příjezdy a výjezdy za státní hranice dané země. (Petrů & Holubová, 1994, s. 24).

Mezi hlavní otázky, jimiž se zabývá geografie cestovního ruchu neboli geografie turismu, patří však analýza a hodnocení předpokladů cestovního ruchu. Jejich studium má klíčový význam, neboť právě oni cestovní ruch formují a umožňují jeho realizaci. Na základě funkčně-chorologického přístupu lze předpoklady rozdělit na selektivní, lokalizační a realizační (Hamarneh, 2012, s. 12).

Selektivní faktory stimulují jednak vznik cestovního ruchu, ale také jeho další rozvoj (Ryglová, Burian, & Vajčnerová, 2011, s. 37). Vyjadřují tedy způsobilost dané země, popřípadě oblasti, podílet se na cestovním ruchu aktivním či pasivním způsobem a vybrání těch oblastí a obyvatel, jejichž předpoklady pro účast na cestovním ruchu lze označit jako nejlepší (Hamarneh, 2012, s. 12). V rámci selektivních faktorů mohou být rozlišeny předpoklady objektivní a subjektivní. Objektivní předpoklady jsou tvořeny faktory politickými (aktuální vnitropolitická či mírová situace, politický systém, státní hranice) a ekonomickými (životní úroveň, fond volného času), demografickými skutečnostmi souvisejícími s procesem urbanizace (rostoucí význam města v rámci společenského života, koncentrace a zvyšující se intenzita nezemědělské činnosti) a životním prostředím (jeho kvalita a složky) (Hrala, 2002, s. 12-14). Za předpoklady subjektivní jsou považovány jednak psychologické motivy k účasti na cestovním ruchu a zkušenosti s cestováním, ale také propagace destinace a charakteristické vlastnosti národa (Hamarneh, 2012, s. 14).

Lokalizační faktory umožňují určit formy cestovního ruchu, jež jsou pro danou oblast vhodné. Zahrnují dvě podskupiny, a to podmínky přírodního a kulturně-společenského charakteru. Zatímco podmínky přírodního charakteru a přírodní atraktivita, ať už hydrologické, morfologické, klimatické, fauna či flóra, jsou nejvhodnější pro rozvoj rekreačního a sportovního cestovního ruchu, kulturně-společenské podmínky zahrnují veškeré památky, jež jsou motivem pro účast na poznávacích zájezdech (Machalová, Vajčnerová, & Ryglová, 2010, s. 280).

Realizační faktory umožňují uskutečnit cestovní ruch v oblastech, které mají vhodné selektivní a lokalizační faktory (Machalová et al., 2010, s. 280). Tvoří je tedy předpoklady dopravní a materiálně-technické (Gehinová, 2008, s. 8). Materiálně-technickou základnou jsou myšleny zejména ubytovací, stravovací a další zařízení, bez jejichž dostatečné kapacity, nabídky a kvality služeb by potenciál oblasti nemohl být využit (Ryglová et al., 2011, s. 35).

Na systém cestovního ruchu však může být nahlíženo i z hlediska vnějšího a vnitřního prostředí. Za celosvětově nejrozšířenější model sloužící k posouzení konkurenceschopnosti destinace právě z hlediska makro a mikroprostředí je považován Ritchie-Crouch model. Makroprostředí ovlivňuje destinaci a její konkurenceschopnost z vnějšku systému cestovního ruchu (Navrátil, 2012, s. 44). Je tvořeno velkým množstvím jevů a vlivů, jež působí na veškeré lidské aktivity, a má globální charakter, neboť jsou v něm zahrnuty všechny události, které ovlivňují atraktivitu turistických destinací v různých světových regionech. Jelikož se makroprostředí neustále mění a vyvíjí, musí být manažery nepřetržitě monitorováno. Makroekonomické vlivy jsou rozdělovány do šesti skupin neboli prostředí, a to na ekonomické, technologické, ekologické, politicko-právní, socio-kulturní a demografické (Ritchie & Crouch, 2003, 62-64). Podstatou mikroprostředí je vztah tří složek - destinace jako takové, systému cestovního ruchu včetně jeho složek a ostatních destinací. Jedná se tedy o daleko komplikovanější situaci než v případě makroprostředí. Konkurenceschopnost destinace je dána jednak konkurenceschopností podniků v ní umístěných, ale též jejich ochotou ke spolupráci. Tato spolupráce však může být velmi komplikovaná, neboť aspekty tvořící systém cestovního ruchu jsou součástí vícero destinací. Každá jednotlivá destinace je pak složena ze soukromých subjektů, jež chrání své zájmy a nenahlíží na danou oblast jako na společné prostředí (Navrátil, 2012, s. 44-45). Ritchie a Crouch (2003, s. 95) posuzují mi-

kroprostředí z hlediska podniků působících v oblasti cestovního ruchu, konkurence, dodavatelů, zákazníků a veřejnosti a marketingových zprostředkovatelů.

2.3 Trvale udržitelný cestovní ruch

Cestovní ruch významně ovlivňuje nejenom ekonomické, ale také fyzické a sociokulturní prostředí, a to jak ve fázi přípravy a budování nezbytné infrastruktury, tak i při své realizaci (Palatková, 2011, s. 142).

Ovlivňování fyzického neboli životního prostředí je považováno za nejvíce patrné, neboť je spojeno s výraznými zásahy do charakteru krajiny. Jeho zničením nastává situace, kdy sám cestovní ruch ničí předpoklady pro svůj růst a další rozvoj (Palatková, 2011, s. 142). Mezi nejvýznamnější environmentální rizika spojená s turismem patří působení na ekosystémy (odstraňování vegetace a stanovišť volně žijící zvěře), půdu (odstranění půdního krytu, eroze), vodu (znečištění) a ovzduší (emise). Rozsah těchto environmentálních dopadů je ovlivněn počtem návštěvníků a skladbou jejich aktivit (Zelenka, Těšitel, Pásková, & Kušová, 2013, s. 51-52).

Působení cestovního ruchu na sociokulturní prostředí představuje především dopady na sociální strukturu společnosti, její životní styl, kulturu a reprezentaci (Zelenka et al., 2013, s. 57). Z tohoto důvodu je považováno za zdroj konfliktů mezi rezidenty, jež sociokulturní prostředí destinace vytvářejí, a účastníky cestovního ruchu o tom, kdo se komu, jakým způsobem a za jakých podmínek přizpůsobí, a kdo z toho bude mít prospěch (Palatková, 2011, s. 143).

Aby tyto negativní vlivy cestovního ruchu mohly být zmírněny či zcela odstraněny, je nutné najít řešení, jež bude smysluplné a komplexní. Tímto řešením je trvale udržitelný cestovní ruch (Palatková, 2011, s. 147).

Rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu představuje „*takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby*“ (Fojtíková & Lebieczik, 2008, s. 162). Vychází tedy z myšlenky, že přírodní a kulturní zdroje jsou omezené, nemělo by se s nimi tudíž plýtvat, ale nakládat optimálním způsobem. Optimální nakládání zabezpečí jejich obnovu, udržení a zachování biologické diverzity (Palatková, 2011, s. 147). První ucelenou koncepci trvale udržitelného rozvoje navrhla ve své zprávě Světová komise pro životní prostředí a rozvoj při OSN již v roce 1987 (Musil, 2009, s. 53).

Udržitelný cestovní ruch je založen na třech pilířích udržitelnosti, a to na udržitelnosti sociokulturního, fyzického a ekonomického prostředí (Palatková, Mráčková, Kittner, Kašťák, & Šesták, 2013, s. 175). Jedná se o široký pojem zastřešující šetrné formy cestovního ruchu, jež přírodní prostředí nenarušují a napomáhají trvale udržitelnému rozvoji jednotlivých územních celků. Konkrétně se jedná o agroturismus, ekoagroturismus a ekoturismus. V zahraniční literatuře jsou používány též pojmy zelený a alternativní cestovní ruch. Zatímco zelený cestovní ruch představuje k přírodě šetrný aktivní turismus realizovaný ve volné přírodě či v oblastech s nízkou hustotou osídlení, alternativní cestovní ruch je chápán spíše jako opak masového turismu, který respektuje potřeby a zvyky místní komunity. Je uskutečňován v malých skupinách a probíhá zpravidla ve venkovském prostředí (Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, s. 8-9).

2.3.1 Venkovský cestovní ruch

Agroturismus, ekoagroturismus a ekoturismus jsou považovány za formy venkovského cestovního ruchu, pro který je typický vícedenní pobyt ve venkovském prostředí a vykonávání aktivit s tím spojených (Orieška, 2010, s. 324). Ve své moderní podobě se začal rozvíjet v 70. – 90. letech dvacátého století a kromě realizace ve venkovských oblastech má další specifické rysy: odehrává se v místech s otevřeným prostorem, je vázaný na kontakt s přírodou, tradice, zvyky, malovýrobu, malá sídla (do 10 tisíc obyvatel), místní obyvatelé a lokální, komorní atmosféru (Stříbrná, 2005, s. 7-9). Jeho nejdůležitějším specifikem je však realizace v decentralizovaných ubytovacích zařízeních s omezenou kapacitou, což umožňuje snížení počtu návštěvníků v jedné oblasti a ochranu fyzického prostředí před negativními dopady organizovaného cestovního ruchu (Vaněček, 1997, s. 29). Touha turistů po venkovském prostředí je však často spjata zejména s romantickými představami o přírodě a idylických scénériích (Di Domenico & Miller, 2012, s. 285)

Ve venkovském cestovním ruchu se prolínají veškeré prvky trvale udržitelného rozvoje. Poskytovatel jeho prostřednictvím účastníka cestovního ruchu environmentálně vzdělává a vštěpuje mu základní ekonomické hodnoty. Účastník na oplátku přináší do oblasti ekonomický rozměr, jež se projeví v rostoucím příjmu obyvatel a umožní statky a služby poskytnuté přírodou dlouhodobě zachovat na přijatelné úrovni. Skutečností, že v průběhu tohoto procesu neztratí poskytovatel ani účastník vlastní identitu, spolu s potřebou vzdělávání, sociálního uznání, zdraví, rozvoje lidské společnosti a kul-

tury, je do venkovského cestovního ruchu vnesen i rozměr sociální (Stříbrná, 2005, s. 11).

Agroturismus neboli agrární cestovní ruch je spojen s ubytováním na farmě, statku či zemědělském hospodářství. Využívá místní zdroje, suroviny i infrastrukturu, je spojen s aktivním odpočinkem a poznáváním řemesel, tradic, hospodářského způsobu života i práce. Toto poznávání základních farmářských aktivit však není pouze pasivní, je založeno na možnosti aktivního zapojení se. Venkovská ubytovací zařízení mají v hostovi vyvolávat příjemné pocity, být pohodlná a hlavně autentická. Jejich interiér bývá zpravidla ze dřeva, použity jsou ručně vyráběné tkaniny, samozřejmě je zde květinová výzdoba (Orieška, 2010, s. 324-330). Pokrmy bývají připravovány primárně z produktů statku. Používána je zejména zelenina, ovoce, mléko, máslo, sýry, vejce či domácí džem. Podávány jsou též regionální speciality (Mikula, 1995, s. 23). S agroturistikou je spjatá i široká nabídka doprovodných programů. Kromě možnosti zapojení se do hospodářství (pomoc při senoseči a žních nebo úklid stájí či pasení zvířat), jsou časté i projížďky na koních, rybaření a lov zvěře (Němčanský, 1996, s. 29). Uváděno je také houbaření, sběr lesních plodů a provozování sezónních sportů (Stříbrná, 2005, s. 29). Specifickým programem může být i kurz lidových tanců a písní, vázání kytic, práce v truhlářské dílně či pečení domácího chleba a koláčů (Mikula, 1995, s. 23).

Ekoagroturismus je forma agroturismu uskutečňovaná na farmách, statcích či zemědělských usedlostech, jež hospodaří ekologicky, neboli využívají alternativní zemědělství (Orieška, 2010, s. 324). Jedná se o naprostý opak masové turistiky, která ničí životní prostředí a ohrožuje venkovský život (Němčanský, 1996, s. 32).

Alternativní zemědělství, někdy též označované jako ekologické či organické, vychází z holistické filozofie, která pokládá přírodu za jeden velký celek. Člověk jakožto její součást je z hlediska přírodních zákonů roven ostatním živočichům, a nemá se tudíž snažit přírodu násilně ovládnout. Naopak se má chovat a jednat tak, aby ochránil ji i život na Zemi (Vaněček, 1997, s. 35-36). V alternativním zemědělství nejsou používána umělá hnojiva, chemikálie, umělá barviva, hormonální ani konzervační přípravky (Orieška, 2010, s. 324). Naopak je snahou životní prostředí zatěžovat co nejméně, zvyšovat úrodnost půdy, chovat zvířata v souladu s etickými zásadami, respektovat jejich potřeby a zachovat druhy rostlin používané ve výrobě. Produktem alternativního zemědělství jsou takzvané bioprodukty, neboli zemědělské výrobky, pro které je kromě nechemického způsobu výroby typické i jasné určení místa původu a výrobce. Aby mohly

být označeny ochrannou známkou BIO, musí tyto produkty navíc splňovat předepsané normy kvality (Vaněček, 1997, 34-36). Cílem ekologického zemědělství je tedy produkovat zdravé a kvalitní potraviny, nikoliv maximální produkce a zisk jako u zemědělství konvenčního (Homolka, Ostrý, & Urban, 2005, s. 2).

V roce 1994 bylo v Nizozemí založeno Evropské centrum pro ekoagroturistiku (ECEAT). Jednalo se o nevýdělečnou nevládní nadaci na podporu ekologického způsobu zemědělství a k přírodě šetrného cestovního ruchu (Němčanský, 1996, s. 33). Tato organizace je aktivní i v současné době, akorát se již nejedná o nadaci, ale o občanské sdružení (ECEAT, 2008).

Ekoturismus je forma venkovského cestovního ruchu, která je úzce spjata s přírodou, konkrétně s putováním v ní a jejím poznáváním (Parmová, Dvořák, & Frková, 2013, s. 106). Je realizována především v oblastech, které mají z krajinářského a přírodního hlediska vysokou hodnotu (národní parky, chráněné krajinné oblasti, přírodní rezervace). Zpravidla úzce navazuje na cykloturistiku, neboť kolo je zde využíváno jako častý dopravní prostředek (Orieška, 2010, s. 324-325). Podstata ekoturismu tkví v tom, že jeho účastníci využívají kombinaci zdrojů, které nabízí příroda, navštěvují památky i kulturní festivaly, věnují se aktivitám, jež přírodu nenarušují (birdwatching, fotografování) a využívají pouze služby, jejichž dopad na fyzické prostředí je minimální (Palatková, 2011, s. 147).

2.3.2 Cykloturistika

Cykloturistika bývá často vymezována jako samostatná forma šetrného cestovního ruchu. Představuje aktivní cestování realizované na horském či trekingovém kole, které je zaměřené na poznávání přírodních a kulturních krás v dané oblasti. Její rozvoj je podporován výstavbou nových cyklotras a cyklostezek (Vysoká škola ekonomická v Praze, 2007, s. 12).

S pojmy cyklotrasa a cyklostezka úzce souvisí pojem zelená stezka neboli greenway. Jedná se o přirozeně či uměle vytvořené koridory, které jsou určeny pro bezmotorovou dopravu. Mohou je tedy využívat jednak pěší turisté a cyklisté, ale také osoby jezdoucí na kolečkových bruslích a koních či vozičkáři. Tyto cesty zpravidla spojují atraktivitu, jež se v dané oblasti nachází (Vysoká škola ekonomická, 2007, s. 13). Zeleným stezkám byla věnována velká pozornost zejména v posledních dvou dekadách. Byly

do nich investovány značné finanční prostředky, neboť mají velký potenciál hrát zásadní roli v otázkách integrovaného regionálního rozvoje. Navíc zvyšují atraktivitu dané oblasti, a to jak pro turisty, tak pro podnikatele, a mají příznivý vliv na životní prostředí, neboť redukuje znečištění ovzduší, zmírňují erozi a chrání volně žijící zvěř a vegetaci (Munroe, 2006, s. 211).

2.4 Účastník cestovního ruchu

Účast subjektu na cestovním ruchu je ovlivněna motivačními a determinujícími faktory (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 64).

Motivační faktory, vyvolávají v lidech potřebu rekreace, dovolené a provozování volnočasových aktivit. Jsou velmi subjektivní, neboť každý účastník může mít jiné, a bývají využívány zejména v propagačních kampaních. Zpravidla bývají rozdělovány na fyzické (relaxace, sport), emocionální (vzpomínky, únik, nostalgie), kulturní (památky, historie, festivaly), postavení (jedinečnost, módní trend), osobní (návštěva známých, přátel či příbuzných) a rozvojové (získání nových znalostí, zkušeností a dovedností) (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 64). Lidé si své potřeby ale nemusí uvědomovat. Z toho důvodu je úkolem obchodníka probudit v účastníkovi pocit neuspokojenosti a zároveň mu nabídnou prostředky, jak tento stav změnit (Morrison, 1995, s. 72).

Determinující faktory určují jednak to, zda daný člověk bude vůbec moci jet na dovolenou (výše příjmu, volný čas, závazky), ale také kam a kdy pojedete a co tam bude dělat (typ dovolené). Právě determinujícím faktorům by měla být věnována zvláštní pozornost (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 64-65).

S motivací účastnit se cestovního ruchu též velmi souvisí takzvané „pull“ a „push“ motivy. Pull motivy představují charakteristiky veškerých možných cílových míst, které ovlivní rozhodovací proces daného jedince a vyústí výběrem konkrétní destinace. Push motivy naopak představují veškeré jevy a podmínky, které daného člověka vedou k opuštění místa svého bydliště. Příkladem může být nemožnost naplnit své potřeby, pocit ohrožení či nespokojenost se situací, jež v dané zemi panuje (Navrátil & Martinát, 2012, s. 73).

Aby podnik působící v cestovním ruchu mohl lépe poznat kupující, musí je segmentovat (Raši, 2003, s. 66). Jako segmentace je označován proces rozdělení trhu na celky, které se dají uvnitř považovat za homogenní, avšak mezi sebou jsou výrazně

heterogenní. Její provedení mu umožní lépe poznat potřeby i přání potenciálních účastníků a efektivní využití lidských, materiálových a finančních zdrojů (Palatková & Zichová, 2011, s. 51). Segmentaci je možno provádět podle celé řady proměnných, z nichž některé se vztahují přímo na spotřebitele a jiné na spotřební situaci (Příbová et al., 1996, s. 149). V cestovním ruchu jsou využívány například charakteristiky geografické (místo, ze kterého zákazník pochází), demografické (věk, pohlaví, příjem, zaměstnání, vzdělání, národnost), účelu cesty (obchod, zábava, relaxace), psychografické (životní styl – činnosti, zájmy, názory), chování (podíl na spotřebě, věrnost značce) či frekvence využívání (pravidelnost nákupu služby či podíl na celkové poptávce) (Morrison, 1995, s. 162-166).

Využívá-li podnik segmentaci, je možné mluvit o cíleném marketingu, jenž může být buď koncentrovaný či diferencovaný. Zatímco koncentrovaný marketing představuje zaměření firmy na jeden či několik málo segmentů, diferencovaný je orientován na veškeré významné segmenty, pro něž je připravován speciální marketingový mix (Kotíková & Zlámal, 2006, s. 12). Po tržním zacílení, které představuje výběr segmentu zákazníků, na něž se bude daný podnik orientovat a pro něž bude vytvářet svou nabídku, následuje tržní umístění, neboli výběr vhodné propagace a prostředků pro získání stanovené skupiny klientů (Kučerová, 1997, s. 105).

Se segmentací úzce souvisí typologie turistů, někdy též nazývaná typologie trhu, na kterou však různí autoři nahlízejí odlišně. Cohen rozděluje turisty na masové, masové individuální, objevitele a na ty, jež určují směr (Palatková, 2006, s. 96). Masový turista si jako místo pro svou dovolenou zvolí vyhlášenou destinaci. Ve většině případů na ni nepojede sám, vyrazí se skupinou přátel a společně stráví veškerý čas v cílovém místě v hotelu či jeho blízkosti. Individuální masový turista preferuje takový balíček služeb, jenž mu zajistí svobodu pohybu, a čas od času je ochoten zúčastnit se odvážnějších aktivit. Turista objevitel (někdy nazývaný též průzkumník) je charakteristický svou snahou navázat kontakt s místními obyvateli a průběh své cesty si plánuje ze zásady sám. Turisté určující směr (v některých literárních pramenech též označování jako turisté tuláci) jsou charakterističtí svou snahou stát se součástí místní komunity a absencí itineráře (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 65-66).

Smith oproti Cohenovi rozděluje turisty do sedmi skupin – na objevitele, elitní, nekonvenční, neobvyklé, nastávající masové, masové a charterové. Charakteristiky turistů masových a objevitelů jsou podobné výše uvedeným, proto budou vysvětleny pou-

ze ostatní kategorie. Elitní turista je zkušený cestovatel, který si zpravidla nechává balíček služeb připravit podle svých osobních požadavků na míru. Nekonvenční turista se snaží vyhnout kontaktu s ostatními turisty (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 66). Pro neobvyklého turistu je typický určitý paradox – sice se snaží poznat způsob života „primitivních“ kultur, ale odmítá se vzdát výtobytků moderní civilizace (Hesková et al., 2011, s. 62). Nastávající masový turista zvolí takový balíček služeb, jež zahrnuje aktivity, které mu jsou blízké. Jako cílové místo si vybere známé rekreační centrum, ve kterém však turistika doposud není dominující činností (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 66). Charterový turista projevuje velmi malý zájem o obyvatele cílového místa a jejich kulturu. Cestuje zpravidla na velmi krátkou dobu (Hesková et al., 2011, s. 62).

Od obou těchto autorů se ale velmi liší typologie podle Ploga, který turisty dělí na alocentrické, mid-centrické a psychocentrické. Alocentrický turista pobírá nadprůměrný příjem a důležité je pro něj zejména získat nové zážitky a dojmy. Cestuje sám, je nezávislý a zkušený. Mid-centrický turista je považován za převládající typ. Je pro něj charakteristické vyhledávání známých cílových míst. Psychocentrický turista je nejistý, tudíž vyhledává destinace, jež mu připomínají domov. Má potenciál stát se opakovaným návštěvníkem (Jakubíková, 2012, s. 50).

Na konci osmdesátých a v průběhu devadesátých let minulého století vzrostl význam životního prostředí a jeho problematika se stala předmětem mnoha politických i společenských diskuzí. V této době vznikli takzvaní zelení turisté. Tento segment projevuje velký zájem o otázky týkající se životního prostředí, což se projevuje v jeho spotřebním chování, a lze ho rozdělit na tmavě a světle zelené turisty. Tmavě zelení turisté se snaží co nejméně narušovat životní prostředí. Volí pouze šetrné formy cestovního ruchu a jsou ochotni přinášet oběti, například zaplacením vyšší ceny než u klasické dovolené. Světle zelení turisté jsou ochotni zakoupit produkt šetrného cestovního ruchu pouze v případě, že není dražší. Velký počet ekologicky uvědomělých zákazníků lze nalézt zejména v Německu (Horner & Swarbrooke, 2003, s. 86-87).

3 Metodika

Pro sepsání této bakalářské práce bylo nejprve nutné zvolit téma a geograficky vymezit území, jímž se bude práce zabývat. Zvolena byla CHKO Blanský les v Jihočeském kraji. Následovalo vypracování bakalářského projektu, ve kterém byly vytyčeny cíle a hypotézy. Tento projekt byl vypracován vedoucím bakalářské práce.

Pro analýzu poptávky po vybraných produktech ekologicky šetrného cestovního ruchu bylo nutné posbírat primární data. Tato data byla sebrána prostřednictvím dotazníkového šetření a následně zpracována a vyhodnocena softwarem Statistica a MS Excel. Pro analýzu nabídky byla použita data sekundární, jež byla získána studiem literatury a internetových stránek. Z dat sekundárních byla následně vytvořena databáze nabídky ekologických produktů a služeb v dané oblasti.

3.1 CHKO Blanský les

CHKO Blanský les byla založena 8. 12. 1989 na základě vyhlášky ministerstva kultury č. 197/89 Sb. Rozprostírá se v Jihočeském kraji a se svojí rozlohou 212,35 km² zasahuje na území 16 obcí, mimo jiné i Českého Krumlova, Českých Budějovic či Prachatic (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014).

Z hlediska předpokladů cestovního ruchu daných reliéfem představuje CHKO Blanský les hornatinu až vrchovinu, jež je unikátní jednak svou zachovalostí, ale také polohou, neboť se rozprostírá ve srážkovém stínu Šumavy. Toto její umístění je příčinou nejen menšího množství srážek, ale způsobuje také teplejší a málo větrné klima (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014). Nejvyšší vrchol Blanského lesa představuje Klet' s nadmořskou výškou 1084 m. n. m., jež je turisticky velmi atraktivní zvláště pro svou kruhovou rozhlednu, kterou dal v letech 1822 – 1825 vybudovat kníže Josef Jan Nepomuk. V případě dobrého počasí jsou z ní vidět i rakouské Alpy. V roce 1995 byla vedle rozhledny pro turisty postavena Tereziina chata. Konkrétně se jedná o chatu horskou, pojmenovanou po kněžně Terezií ze Schwarzenberka. Mezi lety 1958 – 1961 zde byla zbudována hvězdárna a planetárium, v roce 1967 začala stavba proslulého televizního vysílače (Sdružení Oficiálního informačního systému Český Krumlov, 1999).

Nejdůležitější předpoklady pro cestovní ruch v CHKO Blanský les jsou však dány biotou. V číselných statistikách je uvedeno, že plocha CHKO je tvořena především lesním (56,5 %) a zemědělským (32,5 %) půdním fondem. Jako nejvýznamnější typ lesů bývají uváděny bučiny, jelikož podporují růst vzácných rostlinných druhů, jako jsou například dymnivka dutá či kyčelnice devítilistá. Z fauny je pro CHKO Blanský les typický hlavně výskyt velkého druhu bezobratlých živočichů, mimořádný význam mají především stepní a lesostepní společenstva. Na území CHKO je možné pozorovat 264 ohrožených druhů živočichů, z toho 119 z nich patří k zvláště chráněným (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014).

Hydrologické předpoklady pro cestovní ruch vytváří povodí Vltavy, k němuž celý Blanský les náleží. Jejím největším levostranným přítokem je Polečnice, do které ústí Chvalšinský potok. Významným přítokem Vltavy je též Křemžský potok, jenž odvodňuje Křemžskou kotlinu. V oblasti se rovněž nachází 150 menších rybníků (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014).

Motivem k návštěvě CHKO Blanský les však nejsou pouze přírodní krásy, ale též kulturně historické předpoklady cestovního ruchu, neboť se na jejím území nachází více než 100 registrovaných památkových objektů (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014). Významnou kulturní památkou zapsanou na seznamu UNESCO je vesnice Holašovice.

3.2 Analýza poptávky

Dotazníkové šetření nutné pro získání primárních dat a zpracování této bakalářské práce bylo provedeno písemně při osobní přítomnosti tazatele do tištěného dotazníku, jež sestavil vedoucí práce pan doktor Pícha ve spolupráci s jejím konzultantem panem docentem Navrátilem. Data můžeme nazvat primárními, jelikož byla shromážděna a zpracována pro daný výzkum a určena k nalezení odpovědí na stanovené otázky (Boučková, Horáková, & Koudelka, 2003, s. 61).

3.2.1 Dotazníkové šetření

Dotazování bylo systematicky prováděno na území CHKO Blanský les v průběhu letní turistické sezony 2013, konkrétně na Kleti, jejím nejvyšším vrcholu. To-

to místo bylo vybráno záměrně, a to z velmi prostého důvodu. Klet' je vyhledávaným turistickým cílem, v průběhu roku ji navštíví tisíce turistů, jelikož je kvůli četným turistickým trasám velice snadno dostupná (Sdružení Oficiálního informačního systému Český Krumlov, 1999).

Dotazník byl rozdáván respondentům různých věkových skupin a pohlaví s cílem dosáhnout prostého náhodného výběru. Cyhelský, Kaňoková a Novák (1986, s. 215) definují náhodný výběr jako „výběr, při kterém o zahrnutí určité jednotky základního souboru do výběrového souboru rozhoduje pouze náhoda.“ Při výzkumu provedeném pro tuto práci bylo však velice těžké tuto náhodnost dodržet, neboť ve všech věkových kategoriích bylo potřeba mít přibližně stejný počet respondentů, aby vznikl relevantní a vypovídající vzorek. Z tohoto důvodu bylo třeba stanovit určitá pravidla, za kterých bude dotazování provedeno. Bylo dohodnuto, že s ohledem na míru návštěvnosti bude dotazován pouze každý desátý návštěvník daného místa, v tomto případě Kleti. Dotazování též probíhalo jak ve dnech pracovních, tak o víkendu. Cílem bylo získat 220 dotazníků, ve kterých budou zodpovězeny všechny položené otázky.

3.2.2 Dotazovací nástroj

První část dotazníku byla tvořena šesti nabídkami šetrného cestovního ruchu. Konkrétně zde bylo nabízeno ubytování na farmě, rybolov systémem „chyt' a pust'“, pozorování zvěře s odborným průvodcem, dobrovolnická práce v chráněných územích, návštěva vzácné flóry a vegetace s odborným průvodcem a ubytování v certifikovaných ekologických zařízeních. K měření zájmu respondenta o tyto produkty šetrného cestovního ruchu bylo využito škálování, přesněji sémantický diferenciál, jež je definován jako „*technika škálování, která se často používá ke zjišťování image produktu nebo organizace, popř. při porovnání image různých produktů nebo organizací, které si vzájemně konkurují*“ (Zbořil, 1998, s. 70).

K měření a následnému porovnání zájmu respondentů o jednotlivé aktivity šetrného cestovního ruchu byly v dotazníku použity konkrétně sedmistupňové bipolární škály sémantického diferenciálu. Dvojice antonym, které vymezovaly jejich krajní hodnoty, zněly: důležitá/nedůležitá, zajímavá/nudná, podstatná/nepodstatná, vzrušující/nezáživná, hodně znamenající/nic neznamenající, přitažlivá/nepřitažlivá, fascinující/obyčejná, hodnotná/bezcenná, uchvacující/nezajímavá, potřebná/nepotřebná. Respon-

denti byli požádáni, aby zakroužkovaly stupeň, kterým na ně dané aktivity působí (Zbořil, 1998, s. 70).

Pro druhou část dotazníku byla využita ekologická tvrzení, jež zněla: „bližíme se k mezní hranici počtu lidí, které je planeta Země schopna uživit“, „lidé mají právo zasahovat do přírodního prostředí, aby uspokojili své potřeby“, „když lidé zasahují do přírody, má to často katastrofální následky“, „lidská vynalézavost zajistí, že Zemi neuděláme neobyvatelnou“, „lidé těžce narušují životní prostředí“, „Země má množství přírodních zdrojů, jen se je musíme naučit využívat“, „rostliny a zvířata mají stejné právo na život jako lidé“, „rovnováha v přírodě je dost silná na to, aby se byla schopna vypořádat s vlivy moderní průmyslové společnosti“, „bez ohledu na dosaženou míru rozvoje jsou lidé stále podřízeni přírodním zákonům“, „tvrzení o takzvané „ekologické krizi“, které musí lidstvo čelit, je silně přehnané“, „Země je jako vesmírná loď s velmi omezeným prostorem a zdroji“, „lidé byli stvořeni k ovládnutí přírody“, „přírodní rovnováha je velmi křehká a snadno narušitelná“, „lidé se možná někdy o přírodě naučí tolik, že ji budou schopni řídit“, „pokud bude vše pokračovat jako doposud, brzy zažijeme obrovskou ekologickou katastrofu“. Respondent byl požádán, aby na pětistupňové Likertově škále označil, do jaké míry s daným ekologickým tvrzením souhlasí, načež stupeň jedna znamenal „zcela souhlasím“ a stupeň pět „určitě nesouhlasím“. Výhodou Likertovy škály je jednak snadná použitelnost a lehká zpracovatelnost, ale také skutečnost, že respondent hodnotí objekt pouze z jednoho aspektu (Zbořil, 1998, s. 74).

Třetí část dotazníku byla zaměřena již na popis dotazovaného vzorku respondentů, neboť byla orientovaná na aktivity a míru, s jakou se jim respondenti na dovolené obvykle věnují. Do dotazníku byla vybrána následující banka aktivit: wellness aktivity a lázeňské procedury, návštěvy historických zajímavostí, pracovní aktivity, návštěvy muzeí, galerií, historických slavností, nakupování, zábava, odpočinek, pozorování přírody, cykloturistika, rekreačně sportovní aktivity, pěší turistika, hry s dětmi. Respondenti zde byli vyzváni, aby na pětistupňové škále zakroužkovali, jak často se jednotlivým aktivitám věnují na dovolené. Stupeň jedna znamenal „nevěnuji se“, stupeň pět pak „věnuji se především“. Škály jsou obecně považovány za jeden z nejvhodnějších nástrojů, chceme-li provádět měření názorů či postojů (Foret & Stávková, 2003, s. 39).

Celý dotazník byl zakončen otázkami na základní demografické údaje. Otázky se tedy týkaly pohlaví (muž, žena) a věku (kategorie 18-25 let, 26-35 let, 36-45 let, 46-55 let, 56-65 let, 66-75 let, nad 75 let).

Tyto údaje byly doplněny otázkami na vztah k historii (určitě nudná, spíše nudná, nevím, spíše zajímavá, určitě zajímavá) a na skutečnost, je-li respondent myslivec (ano, ne) či rybář (ano, ne).

3.2.3 Zpracování dat

Statistické metody slouží ke zkoumání hromadných jevů. Statistika popisuje vlastnosti těchto jevů, hledá mezi nimi souvislosti a porovnává je v prostoru a v některých případech i v čase (Čermáková & Střeleček, 1995, s. 5). Pro zpracování primárních dat sebraných pro účely této bakalářské práce byly použity následující metody.

3.2.3.1 Třídění dat

Veškerá primární data byla ihned po sebrání digitalizována a prostřednictvím programu MS Excel začal být vytvářen číselný i grafický popis skupiny respondentů. Než však takový popis mohl vůbec začít být tvořen, bylo nutné získané údaje roztrždit, neboť výstupem statistického šetření je zpravidla velké množství neuspořádaných dat (Čermáková & Střeleček, 1995, s. 7). „*Tříděním rozumíme rozdělení jednotek souboru do skupin tak, aby vynikly charakteristické vlastnosti zkoumaných jevů*“ (Cyhelský & Souček, 2009, s. 8). Cyhelský a Souček (2009, s. 8) dále uvádějí, že je-li třídění prováděno „*podle obměn jednoho statistického znaku, mluvíme o třídění jednostupňovém. Třídění podle více statistických znaků najednou označujeme jako třídění vícestupňové.*“

V případě třídění dat sebraných pro tuto bakalářskou práci bylo použito třídění jednostupňové, neboť třídící znak měl pouze malý počet obměn. Z toho důvodu byla statistická data uspořádána do tabulky rozdělení četností. Aby tabulka rozdělení četností mohla být vytvořena, bylo nejprve nutné napozorované hodnoty uspořádat podle velikosti, ke každé variantě statistického znaku byl pak uveden počet statistických jednotek, které udávají, kolikrát se jednotlivé varianty hodnot v statistickém souboru vyskytují, neboli jednotlivé četnosti. Tento způsob vyjádření rozdělení četností je typický zejména pro nespojitě statistické znaky (Cyhelský & Souček, 2009, s. 8).

Na základě takto vytvořených tabulek rozdělení četností, které uváděly číselný popis skupiny respondentů, byl následně prostřednictvím programu MS EXCEL vytvořen i popis grafický. Konkrétně pro něj byly použity 3 typy grafů – 100% skládaný pruhový graf (pro vyjádření absolutních četností vztahujících se k otázce, jak často se ná-

vštevníci věnují daným aktivitám na dovolené), kombinovaný skládaný sloupcový graf (pro vyjádření absolutních četností pohlaví v jednotlivých věkových skupinách) a grafy koláčové, jež jsou často využívány pro procentuální vyjádření relativních četností. V tomto případě byly použity pro grafické zpracování odpovědí na otázku týkající se vztahu k historii a k vyjádření, kolik procent z dotazovaného vzorku tvoří myslivci a kolik rybáři.

3.2.3.2 Míry polohy

Chceme-li o souboru objektů získat přesnější a podrobnější informace, než které lze vyčíst například z výše uvedených tabulek rozdělení četností, musí pro ně být změřeny tzv. charakteristiky. Data získaná tímto způsobem jsou daty hromadnými (Puš, 2007, s. 11).

Míry polohy mohou být rozděleny na dvě skupiny – na průměry a ostatní střední hodnoty (Čermáková & Střeleček, 1995, s. 12). Pro zpracování dat k této bakalářské práci bylo změřeno průměru, konkrétně aritmetického, velmi důležité. Aritmetický průměr je obecně definován jako suma hodnot všech statistických znaků vydělená jejich počtem (Čermáková & Střeleček, 1995, s. 12). Z toho vyplývá, že průměr souboru kvantitativních dat je roven podílu sumy statistických znaků a jejich počtu (McClave & Dietrich, 1988, s. 33).

„Aritmetický průměr udává, jaká část z úhrnu hodnot znaku připadá na jednu statistickou jednotku. Z hlediska způsobu výpočtu rozlišujeme aritmetický průměr prostý a aritmetický průměr vážený“ (Čermáková & Střeleček, 1995, s. 12). Aritmetický průměr prostý byl velmi důležitý zejména pro porovnávání zájmu respondentů o jednotlivé aktivity šetrného cestovního ruchu nabízené v dotazníku.

3.2.3.3 Míry variace

Pro porovnání většího množství souborů dat, v případě této bakalářské práce šesti nabídek produktů šetrného cestovního ruchu, však samotné střední hodnoty nestačí. Střední hodnoty totiž vyjadřují pouze úroveň hodnot, která je obecná. Aby mohlo být zjištěno, jakým způsobem se hodnoty sledovaného znaku liší vzájemně, ale i jak se liší od své střední hodnoty, bylo potřeba změřit míry variace (Cyhelský & Novák, 1967, s. 56).

Mezi základní míry variace bývají řazeny rozptyl a směrodatná odchylka. Rozptyl a směrodatnou odchylku lze označit za vůbec nejpoužívanější míry variace (Cyhelský, Kaňoková, & Novák, 1986, s. 75).

Cyhelský, Kaňoková a Novák (1986, s. 75) definují rozptyl jako „*aritmetický průměr čtverců odchylek jednotlivých hodnot znaku od jejich aritmetického průměru.*“ V praxi se ale častěji používá jeho druhá odmocnina – směrodatná odchylka (Cyhelský et al., 1986, s. 75).

3.2.3.4 Dvouvýběrový t-test

Dvouvýběrové t-testy se používají, je-li potřeba porovnat neznámé parametry dvou populací. Předpokladem pro jejich použití je nezávislost výběrů a normální rozdělení (Litschmannová, 2011, s. 189). Porovnávána může být buď shoda rozptylů, nebo shoda středních hodnot. Testování shody rozptylů se provádí pomocí F-testu, shoda středních hodnot je zjišťována prostřednictvím dvou výběrového t-testu (Budíková, 2006, s. 74).

Dvouvýběrový t-test je jedním z nejpoužívanějších testů, který slouží pro porovnání neznámých středních hodnot dvou populací (Litschmannová, 2011, s. 189). Předpokladem pro provedení tohoto testu je homogenita rozptylů neboli homoskedasticita. Je-li homogenita rozptylů na dané hladině významnosti zamítnuta, musí být použit dvouvýběrový t-test se samostatnými odhady rozptylů (Budíková, 2006, s. 80).

Pokud jsou předpoklady pro dvou výběrový t-test splněny, je stanovena nulová hypotéza předpokládající shodu středních hodnot. Proti ní je postavena alternativní hypotéza, jež ji neguje. Je-li na hladině významnosti zamítnuta nulová hypotéza, platí hypotéza alternativní.

Dvouvýběrový t-test byl v bakalářské práci použit pro porovnání zájmu dvojice žen a mužů, myslivců a ostatních respondentů, rybářů a ostatních dotazovaných o nabídku produktů šetrného cestovního ruchu.

3.2.3.5 Analýza rozptylu

K otestování hypotézy o shodě středních hodnot nabízených aktivit šetrného cestovního ruchu a byla použita jednofaktorová analýza rozptylu, neboli ANOVA. Tato

analýza je nazývána jednofaktorová, neboť zkoumá vliv pouze jediného faktoru na jednu nebo více proměnných (Löster, 2006). K jejímu provedení byl využit software Statistica verze 9.

Analýzu rozptylu řadíme mezi klasické statistické metody. Jejím charakteristickým rysem je, že součet čtvercových odchylek sledovaných hodnot měřitelné proměnné od jejich průměru se rozkládá na součet čtvercových odchylek reflektujících zdroje variability hodnot sledované proměnné (Hindls, Kaňoková, & Novák, 1997, s. 39).

ANOVA může být provedena pouze za splnění určitých předpokladů – výběry musí být náhodné a nezávislé a pocházet ze souborů s normálním rozdělením, jejichž rozptyly jsou homogenní (Clauss & Ebner, 1988, s. 287).

Jsou-li tyto předpoklady splněny, je stanovena nulová hypotéza předpokládající shodu středních hodnot. Proti ní je postavena hypotéza alternativní, která ji neguje. Oproti nulové hypotéze tedy předpokládá, že alespoň jedna dvojice středních hodnot je odlišná. Nulová hypotéza je následně otestována, zpravidla na hladině významnosti 0,05. Pokud dojde k jejímu zamítnutí, platí hypotéza alternativní. Pomocí metody mnohonásobného srovnávání je pak určeno, které dvojice středních hodnot jsou odlišné. Existuje mnoho metod mnohonásobného srovnávání, pro zpracování dat této bakalářské práce byla využita Tukeyho metoda (Budíková, 2006, s. 88).

Jednofaktorová ANOVA byla využita i na otestování hypotézy o shodě středních hodnot v rámci jednotlivých věkových skupin.

3.2.3.6 Regresní analýza

Regresní analýza se využívá pro zjišťování závislostí mezi dvěma a více číselnými proměnnými. Zahrnuje jednak statistické metody, ale také postupy, jež slouží k odhadu hodnot a středních hodnot nějaké proměnné, jež odpovídá daným hodnotám jedné nebo většího množství vysvětlujících proměnných. Za vysvětlující neboli nezávislou proměnnou je označována taková proměnná, jejímž prostřednictvím se tyto odhady provádějí. Proměnná, jejíž hodnoty mají být odhadnuty, je pak označována jako vysvětlovaná či závislá (Hindls et al., 1997, s. 44).

Úkolem regrese je odhadnout, jakým způsobem budou probíhat změny ve velikosti průměrných hodnot závislé proměnné, dojde-li ke změnám hodnot nezávisle pro-

měnné. K zachycení tendence těchto změn slouží regresní funkce (Cyhelský et al., 1986, s. 96).

Závislost mezi závislou a nezávislou proměnnou je jednostranná a kauzální, neboť vysvětlující proměnná zde vystupuje jako příčina, vysvětlovaná proměnná jako následek (Cyhelský et al., 1986, s. 91).

Podle počtu vysvětlujících proměnných rozlišujeme jednoduchou a vícenásobnou regresi (Hindls et al., 1997, s. 44).

Pro účely této práce byla použita regrese vícenásobná, neboť bylo zjišťováno, zda existuje jednostranná kauzální závislost mezi počtem bodů udělených jednotlivým nabídkám šetrného cestovního ruchu a environmentálním uvědoměním respondenta, aktivitami a četností, s jakou se jim respondent na dovolené věnuje, a názorem respondenta na historii. Závislou proměnnou tvořilo šest nabídek šetrného cestovního ruchu, nezávislou pak ekologické uvědomění, aktivity a míra, s jakou se jim respondent na dovolené věnuje, a názor respondenta na historii.

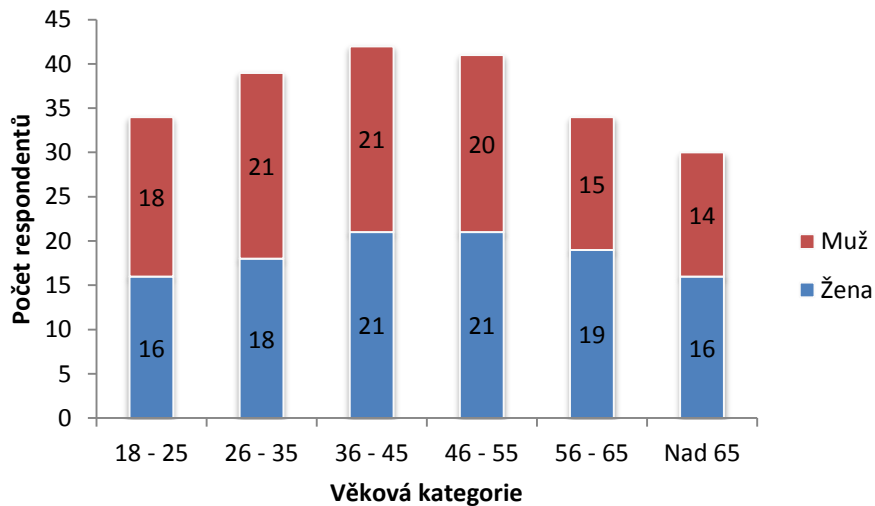
3.2.3.7 Struktura dotazovaného vzorku

Jak již bylo výše uvedeno, segmentaci lze provádět podle celé řady proměnných. Pro popis dotazovaného vzorku byla v této bakalářské práci použita kritéria demografická, behavioristická a psychologická.

A. Demografická segmentace

V dotazovaném vzorku mírně převládaly ženy (50,5 %) nad muži (49,5 %) (obrázek 1). Největší počet respondentů byl z věkových kategorií 36-45 let (19 %), 46-55 let (18,6 %) a 26-35 let (17,7 %). Naopak nejméně byla zastoupena věková skupina nad 65 let (13,6 %).

Obrázek 1: Pohlaví a věk respondentů, n=220

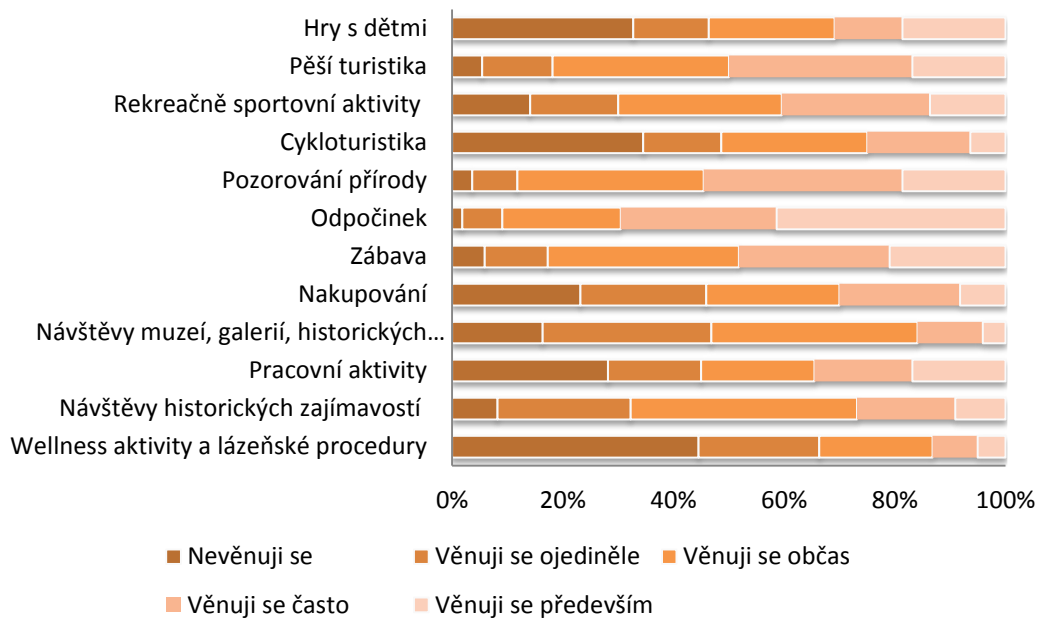

Zdroj: Vlastní výzkum

B. Behavioristická segmentace

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že velká část respondentů se na dovolené věnuje především odpočinku (obrázek 2). Oblíbené je i pozorování přírody, pěší turistika, rekreačně sportovní aktivity a zábava. Poměrně velká část respondentů se na dovolené vůbec nevěnuje wellness aktivitám a lázeňským procedurám, cykloturistice a hrám s dětmi. Oblíbené nejsou ani pracovní aktivity

Obrázek 2: Aktivity, kterým se respondenti věnují na dovolené

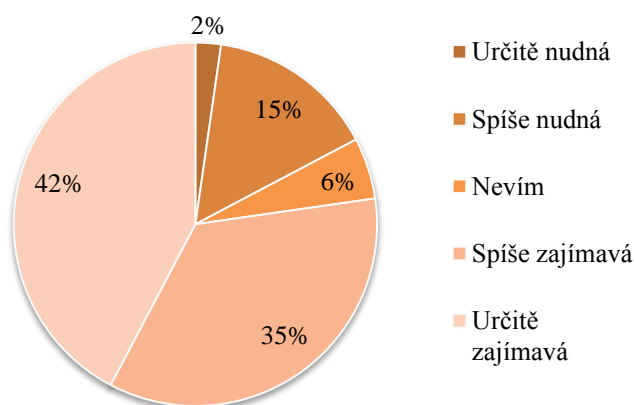

Zdroj: Vlastní výzkum

C. Psychologická segmentace

Většina respondentů označila svůj vztah k historii jako kladný (obrázek 3). Za nudnou ji považovali pouze 2 % dotazovaných. 6 % respondentů se nedokázalo rozhodnout.

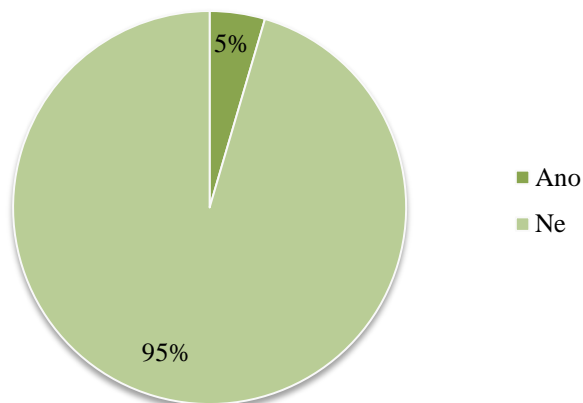
Obrázek 3: Názor respondentů na historii

Zdroj: Vlastní výzkum

V dotazovaném vzorku (obrázek 4) silně převládali respondenti, kteří nepatří mezi myslivce (95 %). Myslivců bylo zjištěno pouze 5 %.

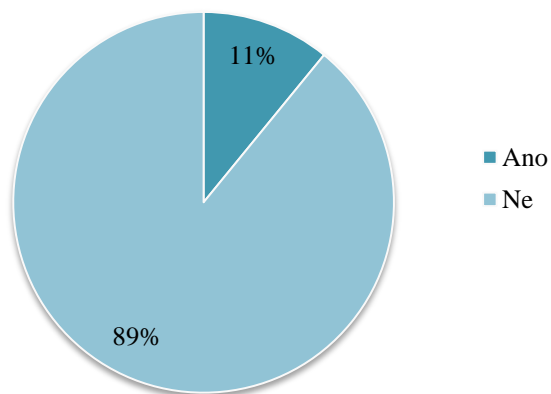
Obrázek 4: Zastoupení myslivců v dotazovaném vzorku

Zdroj: Vlastní výzkum

Většina respondentů (89 %) nepatřila mezi rybáře (obrázek 5). Za rybáře se označilo 11 % dotazovaných

Obrázek 5: Zastoupení rybářů v dotazovaném vzorku

Zdroj: Vlastní výzkum

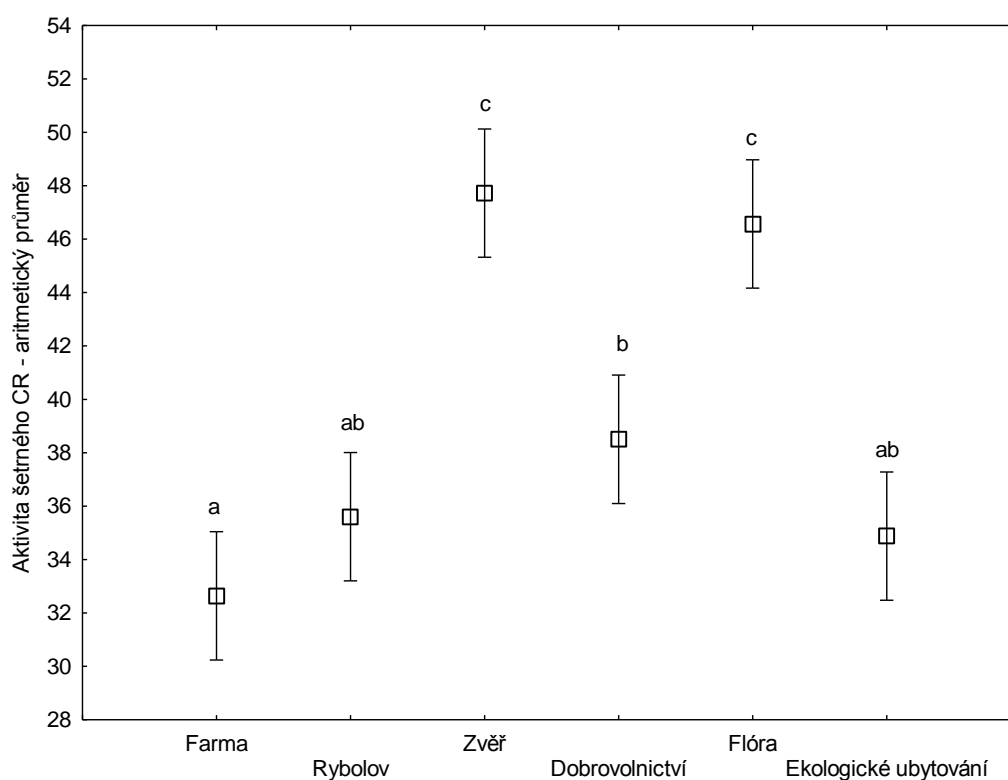
4 Výsledky a diskuze

Na základě statistického zpracování dat bylo možné dospět k obecným závěrům, jež se týkaly vztahu respondentů k nabízeným produktům šetrného cestovního ruchu. Tyto výsledky dotazníkového šetření jsou podrobně rozebrány v jednotlivých podkapitolách.

4.1 Míra atraktivity nabídky šetrných forem cestovního ruchu

Každá z šesti nabízených aktivit šetrného cestovního ruchu mohla od jednoho respondenta obdržet nejvýše 70 bodů, nejméně pak bodů 10. Tyto hodnoty též vyjadřují nejvyšší a nejnižší možný počet bodů přepočtený na respondenta jakožto statistickou jednotku.

Obrázek 6: Míra atraktivnosti sledované nabídky aktivit šetrného cestovního ruchu

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: Obrázek zobrazuje průměrnou míru atraktivity jednotlivých nabídek šetrného cestovního ruchu s 95% intervaly spolehlivosti zjištěnou prostřednictvím jednofaktorové ANOVY. Průměry, jež jsou označené stejným písmenkem, se signifikantně neliší (Tukeyův HSD post hoc test, hladina významnosti $p < 0,01$). Hodnota testové statistiky $F = 26,92$. Míra signifikance $p < 0,001$.

Zájem o jednotlivé nabídky šetrného cestovního ruchu přepočtený na jednu statistickou jednotku, v tomto případě respondenta, nebyl příliš vysoký (obrázek 6). Výjimku tvoří nabídka pozorování zvěře s odborným průvodcem a možnost návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací. Směrodatné odchytky jsou však u všech aktivit poměrně vysoké, variabilita názorů respondentů byla tedy poměrně značná (tabulka 1). Specifickou skupinu tvoří rybolov, u nějž byla zjištěna největší směrodatná odchytky. Tato skutečnost mohla být způsobena velmi rozdílným vnímáním této nabídky rybáři a osobami, jež se rybolovu nevěnují.

Tabulka 1: Směrodatné odchytky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu

	S.D.
Ubytování na farmě	17,598
Rybolov	19,118
Pozorování zvěře	17,746
Dobrovolnická práce	17,923
Vzácná flóra a vegetace	18,094
Ekologické ubytování	18,497

Zdroj: Vlastní výzkum

Upřednostňování nabídky pozorování zvěře a návštěvy míst se vzácnou flórou je částečně způsobena skladbou aktivit, kterým se respondenti během své dovolené věnují. Jak již bylo dříve zmíněno, velká část dotazovaných preferuje na dovolené odpočinek, pozorování přírody a pěší turistiku. Pracovním aktivitám se však věnuje znatelně menší počet dotazovaných, čímž se dá v porovnání s předchozími nabídkami vysvětlit menší zájem o dobrovolnickou práci v chráněných územích a o ubytování na farmě se zapojením do hospodářství.

Svou cestu k certifikovaným ekologickým zařízením čeští turisté zatím pořád ještě hledají, byť se na území České republiky nachází jeden z nejlepších ekologických hotelů na světě – Chateau Mcely (CzechTourism, 2010). Důvodem menšího zájmu respondentů jsou samozřejmě i jejich vyšší ceny, neboť ekonomická a sociální situace se v České republice zhoršuje (ČTK & Novinky, 2013). Ekonomické i sociální prostředí jsou vlivy tzv. vnějšího prostředí, jež ovlivňují rozvoj cestovního ruchu (Hesková et al., 2011, str. 14-16).

4.2 Předpoklady míry atraktivnosti nabídky

Tato podkapitola je věnována zjištěným závislostem mezi jednotlivými vysvětlovanými a vysvětlujícími proměnnými. Pro větší přehlednost je každá nabídka šetrného cestovního ruchu posuzována samostatně.

4.2.1 Ubytování na farmě

Regresní model vztahující se k ubytování na farmě zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Provedením regrese byl získán výsledný signifikantní model (tabulka 2), který prokázal, že mezi závislou proměnnou (ubytování na farmě) a pěti nezávislými proměnnými (hry s dětmi, wellness aktivity a lázeňské procedury, pěší turistika, pozorování přírody, cykloturistika) existuje lineární závislost.

Tabulka 2: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o ubytování na farmě

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	54,134	14	3,867	4,780	<0,001
Rezid.	165,866	205	0,809		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Těchto pět proměnných vysvětluje variabilitu závislé proměnné (ubytování na farmě) z 19,46 % (směrodatná chyba odhadu = 0,900). Zájem respondentů ubytovat se na farmě je částečně pozitivně závislý na možnosti strávit kvalitní čas s rodinou, hlavně se svými dětmi (tabulka 3). Tento výsledek je v souladu s tvrzením agentury CzechTourism (2010), neboť i ona uvádí, že ubytování na farmě je nejvíce atraktivní pro rodiny s dětmi, a to kvůli možnosti kontaktu se zvířaty. Pobyty na zemědělských usedlostech navíc výrazně prospívají dětskému zdraví. Jak uvádí von Mutius a Vercelli (2010), velké množství epidemiologických studií prokázalo, že děti vyrůstající na tradičních farmách jsou odolnější vůči astmatu, senné rýmě a alergiím. Jejich lepší zdravotní stav je způsoben jednak kontaktem s hospodářskými zvířaty, ale především konzumací nezpracovaného mléka.

Pozitivní závislost byla zjištěna také na wellness a lázeňských procedurách. Tento vzájemný vztah platí hlavně pro pracovní velmi vytížené osoby, neboť pobyt v klidné oblasti společně s chvilkovým únikem z reality může být určitou formou relaxace. Navíc podle Poděbradského (Poděbradský, 2008, s. 65) pohybové aktivity (tudíž i vykonávání hospodářských prací) působí antidepresivně.

Poslední pozitivní závislost byla zjištěna na pěší turistice a pozorování přírody. Z toho vyplývá, že zájem respondentů ubytovat se na farmě se odvíjí od jejich vztahu přírodě. Podle Orišky (Oriška, 2010, s. 324) je právě agroturistika, do níž ubytování na farmě spadá, úzce spjatá jak s aktivním odpočinkem, tak i se sportovně - rekreačními aktivitami, což je v souladu s výzkumem této bakalářské práce.

Byla zde ovšem zjištěna i závislost negativní, a to na cykloturistice. Respondenti aktivně se věnující jízdě na kole, berou okolní přírodu spíše jako scénérii, nemají k ní tak silný vztah jako pěší turisté. Chtějí být v pohybu a časově neomezováni. Z tohoto důvodu pro ně ubytování na farmě, hlavně kvůli vykonávání hospodářských prací, není atraktivní. Ježková a Ježek (2006, s. 204) shodně uvádí, že hlavním motivačním faktorem k účasti na cykloturistice je požitok z cykloturistiky samotné, a to pro 96 % cykloturistů, avšak vztah přírodě je motivující pouze pro 48 %. To souhlasí i s výsledky výzkumu této bakalářské práce. Podle Ježkové a Ježka (Ježková & Ježek, 2006, s. 205) je navíc pro cykloturisty charakteristická spontánnost, organizují si cestu sami, ubytování hledají podle momentální nálady a chuti a pouze ¼ z nich vyhledává ubytování předem.

Ubytování na farmě je tedy pro cykloturisty po všech stránkách nevyhovující a neatraktivní.

Tabulka 3: Prediktory míry zájmu o ubytování na farmě - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	b	Sm.chyba	t (205)	P
Absolutní člen	0,000	0,061	0,001	0,999
Ekologické uvědomění	0,041	0,066	0,610	0,543
Wellness a lázně	0,210	0,066	3,165	0,002
Historické zajímavosti	-0,118	0,083	-1,414	0,159
Pracovní aktivity	0,002	0,068	0,025	0,980
Muzea, galerie, slavnosti	0,071	0,085	0,840	0,402
Nakupování	-0,125	0,068	-1,841	0,067
Zábava	0,018	0,075	0,235	0,814
Odpočinek	-0,098	0,076	-1,278	0,203
Pozorování přírody	0,162	0,072	2,246	0,026
Cykloturistika	-0,227	0,074	-3,082	0,002
Rekreačně sportovní aktivity	-0,078	0,076	-1,029	0,305
Pěší turistika	0,165	0,077	2,139	0,034
Hry s dětmi	0,212	0,064	3,314	0,001
Názor na historii	0,096	0,067	1,437	0,152

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: *b* = regresní koeficient beta, *t* = hodnota testové statistiky, *p* = hladina statistické významnosti

4.2.2 Rybolov

Regresní model vztahující se k nabídce rybolovu systémem „chyt' a pust'“, zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Výsledný signifikantní model prokázal (tabulka 4), že mezi závislou proměnnou „rybolov“ a čtyřmi nezávislými proměnnými (ekologické uvědomění, pracovní aktivity, pozorování přírody, hry s dětmi) existuje lineární závislost.

Tabulka 4: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o rybolov systémem „chyt' a pust'“

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	43,017	14	3,073	3,559	<0,001
Rezid.	176,983	205	0,863		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tyto čtyři proměnné vysvětlují variabilitu závislé proměnné „rybolov“ ze 14 % (směrodatná chyba odhadu = 0,929). Rybolov systémem „chyt' a pust'“ je pozitivně závislý nejvíce na pozorování přírody (tabulka 5) a, stejně jako ubytování na farmě, na kvalitně stráveném času s rodinou, na hraní si s dětmi. Závislost mezi rybolovem a pozorováním přírody není překvapivá, neboť pozorování přírody je jedním z hlavních motivů, proč se mu lidé věnují. Na rybolov bývá často nahlíženo jako na součást sportovního cestovního ruchu. A právě pro sportovní cestovní ruch je pobyt ve vhodném přírodním prostředí, samozřejmě je-li spojen s vykonáváním dané sportovní aktivity, charakteristický (Hesková et al., 2011, s. 21). Další pozitivní závislost byla zjištěna i na pracovních aktivitách. Rybolov představuje jako každý sport určitou formu relaxace, neboli únik od hektického způsobu života a náročných pracovních aktivit. Tímto únikem však nemusí být pouze aktivní rybaření, ale třeba i sledování vypouštění rybníků, která spolu s ukázkami rybářského řemesla vytváří zajímavý zážitek (CzechTourism, 2011).

Regresí však byla zjištěna i závislost negativní, a to na ekologickém uvědomění. Tento výsledek koresponduje s názory některých ekologů. Linhartová a Šťastný (2009) ve svém článku pro Olomoucký Biozpravodaj označují rybolov, konkrétně ten komerční, dokonce za jednu z nejhorších forem poškozování životního prostředí. Přestože v dotazníku sestaveném pro tuto práci byl nabízen rybolov šetrným způsobem „chyt' a pust', názory respondentů zůstali spíše negativní. Velký vliv na tento výsledek má i velmi malé zastoupení rybářů v dotazovaném vzorku.

Tabulka 5: Prediktory míry zájmu o rybolov - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	b	Sm.chyba	t (205)	p
Absolutní člen	-0,000	0,063	-0,002	0,998
Ekologické uvědomění	-0,146	0,069	-2,129	0,034
Wellness a lázně	-0,045	0,069	-0,658	0,511
Historické zajímavosti	0,018	0,086	0,209	0,834
Pracovní aktivity	0,171	0,070	2,426	0,016
Muzea, galerie, slavnosti	-0,050	0,088	-0,570	0,569
Nakupování	0,118	0,070	1,680	0,094
Zábava	0,108	0,077	1,401	0,163
Odpočinek	0,047	0,079	0,593	0,554
Pozorování přírody	0,200	0,074	2,683	0,008
Cykloturistika	0,032	0,076	0,424	0,672
Rekreačně sportovní aktivity	0,117	0,077	1,487	0,139
Pěší turistika	-0,051	0,080	-0,646	0,519
Hry s dětmi	0,183	0,066	2,765	0,006
Názor na historii	-0,049	0,069	-0,714	0,476

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 3

4.2.3 Pozorování zvěře

Regresní model vztahující se k nabídce pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Výsledný regresní model byl signifikantní (tabulka 6) a prokázal tedy, že mezi závislou proměnnou „pozorování zvěře“ a třemi nezávislými proměnnými (nakupování, pozorování přírody, pěší turistika) existuje lineární závislost.

Tabulka 6: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o pozorování zvěře

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	37,062	14	2,647	2,967	<0,001
Rezid.	182,938	205	0,892		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tyto tři proměnné vysvětlují variabilitu závislé proměnné z 11 % (směrodatná chyba odhadu = 0,945). Pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce je nejvíce

pozitivně závislé na pozorování přírody (tabulka 7). Dá se tedy říci, že čím kladnější má respondent vztah k přírodě, tím větší zájem má pozorovat zvěř jakožto její součást. Mírnější pozitivní závislost byla zjištěna i na provozování pěší turistiky, což opět souvisí s kladným vztahem respondenta k přírodě a životnímu prostředí. Možnost návštěvy lesa je atraktivní z mnoha důvodů, zvláště pro turisty, jež hledají nové zážitky. Jak uvádí Gössling a Hickler (2006, s. 97), příroda pro tento segment představuje možnost dobrodružství. Podle těchto autorů se dnešní turisté zdají být více environmentálně uvědoměli a vytváří se nový trend vybírat si dovolené, které vzdělávají a představují určitou osobní výzvu.

Negativní závislost však byla zjištěna na nakupování. Lidé věnující se na dovolené především nakupování preferují spíše konzumní způsob života. Hubinková, Bakić-Tomić a Surynek (2008, s. 108) uvádí, že nakupování vede k pocitům nezávislosti, samostatnosti i určité úspěšnosti, což má za následek, že tento segment lidí pokládá následná upozornění od ekologů na odpad, jež vzniká právě v důsledku nákupů, za přehnaná. Preference konzumního způsobu života vyvolává tedy určité odcizení od přírody a způsobuje následnou neatraktivnost nabídky pozorování zvěře.

Přesto však nakupování tvoří jednu z hlavních turistických aktivit. Výzkumy prokázaly, že téměř třetina výdajů na dovolené je vynaložena na nakupování. Z psychologického hlediska suvenýry slouží jednak jako připomínka krásného a mimořádného času stráveného na dovolené, avšak mají také zážitky zhmotnit a prokázat, že se opravdu udály. Výzkumy bylo dále zjištěno, že ženy nakupují suvenýry častěji než muži, neboť k nim mají silnější vztah (Wilkins, 2011, s. 239-240).

Tabulka 7: Prediktory míry zájmu o pozorování zvěře - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	B	Sm.chyba	t (205)	p
Absolutní člen	0,000	0,064	0,001	0,999
Ekologické uvědomění	0,049	0,070	0,697	0,487
Wellness a lázně	0,118	0,070	1,693	0,092
Historické zajímavosti	-0,108	0,087	-1,233	0,219
Pracovní aktivity	0,100	0,072	1,396	0,164
Muzea, galerie, slavnosti	0,071	0,089	0,793	0,429
Nakupování	-0,148	0,071	-2,076	0,039
Zábava	0,144	0,078	1,837	0,068
Odpočinek	-0,014	0,080	-0,176	0,861
Pozorování přírody	0,197	0,076	2,604	0,010
Cykloturistika	-0,136	0,077	-1,761	0,080
Rekreačně sportovní aktivity	0,004	0,080	0,0481	0,962
Pěší turistika	0,171	0,081	2,113	0,036
Hry s dětmi	0,053	0,067	0,781	0,435
Názor na historii	0,026	0,070	0,379	0,705

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 3

4.2.4 Dobrovolnická práce

Regresní model vztahující se k nabídce pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Výsledný regresní model byl signifikantní (tabulka 8) a prokázal tedy lineární závislost vysvětlované proměnné „dobrovolnická práce“ na nezávislé proměnné „ekologické uvědomění“.

Tabulka 8: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o dobrovolnickou práci

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	27,339	14	1,953	2,078	<0,05
Rezid.	192,661	205	0,940		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tato jedna nezávislá proměnná vysvětluje variabilitu závislé proměnné z 6,4 % (směrodatná chyba odhadu = 0,969). Dobrovolnická práce v chráněných územích je na ekologickém uvědomění respondenta závislá pozitivně (tabulka 9). Je možné tedy říci, že čím víc je respondent ekologicky uvědomělý, neboli čím silnější má vztah k přírodě a její ochraně, tím větší zájem projevuje o dobrovolnické práce ve vymezených chráněných oblastech.

Dobrovolnický cestovní ruch je novým dynamicky se rozvíjejícím trendem. Jedné se o alternativní formu cestovního ruchu, jež se do něj snaží navrátit autentičnost prostředí a klade velký důraz na trvalou udržitelnost (Kotíková, 2013, s. 115). K tomu, aby respondent projevoval zájem o trvalou udržitelnost, musí být ekologicky uvědomělý, což potvrzuje zjištěnou lineární závislost.

Ačkoliv mezinárodní dobrovolnický cestovní ruch existuje již delší dobu, zpráva Volunteer Travel Insights z roku 2009, jež sepsali Nestora, Yeung a Calderon uvádí, že teprve po teroristickém útoku na Spojené státy americké a tsunami v Indonésii si turisté začali uvědomovat možnost tohoto typu cestování a trh začal nabízet dovolené, jež dobrovolnictví zahrnují (Wearing & McGehee, 2013, s. 121).

Tabulka 9: Prediktory míry zájmu o dobrovolnickou práci - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	b	Sm.chyba	t (205)	p
Absolutní člen	0,000	0,065	0,002	0,998
Ekologické uvědomění	0,164	0,072	2,286	0,023
Wellness a lázně	-0,021	0,071	-0,300	0,764
Historické zajímavosti	0,061	0,090	0,675	0,501
Pracovní aktivity	-0,024	0,073	-0,320	0,749
Muzea, galerie, slavnosti	-0,031	0,092	-0,341	0,733
Nakupování	0,039	0,073	0,525	0,600
Zábava	0,108	0,080	1,338	0,182
Odpočinek	-0,053	0,082	-0,642	0,522
Pozorování přírody	0,100	0,078	1,283	0,201
Cykloturistika	-0,075	0,079	-0,948	0,344
Rekreačně sportovní aktivity	-0,025	0,082	-0,305	0,761
Pěší turistika	0,109	0,083	1,310	0,192
Hry s dětmi	0,119	0,069	1,727	0,086
Názor na historii	0,024	0,072	0,329	0,743

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 3

4.2.5 Vzácná flóra a vegetace

Regresní model vztahující se k nabídce návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Výsledný regresní model byl signifikantní (tabulka 10), tudíž prokázal lineární závislost mezi vysvětlovanou proměnnou „vzácná flóra a vegetace“ a třemi nezávislými proměnnými (ekologické uvědomění, pozorování přírody, názor na historii).

Tabulka 10: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o vzácnou flóru a vegetaci

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	35,252	14	2,518	2,794	<0,001
Rezid.	184,747	205	0,901		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tyto tři nezávislé proměnné vysvětlují variabilitu závislé proměnné z 10 % (směrodatná chyba odhadu = 0,949). Návštěva míst se vzácnou flórou a vegetací je nejvíce pozitivně lineárně závislá na pozorování přírody (tabulka 11). Z toho vyplývá, že zájem respondentů o vzácnou flóru záleží na jejich vztahu k přírodě. Čím bližší vztah respondent k přírodě má, tím bude jeho zájem o návštěvu míst se vzácnou flórou samozřejmě vyšší. CHKO Blanský les je pro turisty atraktivní právě svou nenarušenou přírodou. Nachází se zde řada unikátních rostlin a biotopů, jako jsou například ostřice Michelova, sasanka lesní či vousatka prstnatá (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014). Proto motivem některých respondentů k návštěvě této oblasti byla právě vzácná flóra. Zjištěná lineární závislost je tudíž předpokládátná.

Byla zjištěna i pozitivní závislost na ekologickém uvědomění a vztahu k historii. Ekologické uvědomění opět závisí na vztahu respondenta k přírodě a jeho zájmu o ni. Je-li environmentálně uvědomělý, nabídka návštěvy vzácné flóry a vegetace pro něj bude atraktivní. Samotné environmentální uvědomění se pak samozřejmě odvíjí od míry environmentálního vzdělání. Aby však možnost návštěvy vzácné flóry a vegetace zůstala nabídkou ekologicky šetrného cestovního ruchu, musí být s životním prostředím nakládáno rozumně, protože jakýkoliv zásah do přírodního prostředí může narušit jeho křehkou rovnováhu (Němčanský, 1996, s. 13).

Atraktivnost pozorování vzácné flóry a vegetace pod vedením odborného průvodce pro respondenty zabývajícími se historií se dá vysvětlit jejich touhou po získávání nových poznatků a znalostí.

Tabulka 11: Prediktory míry zájmu o vzácnou flóru a vegetaci - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	b	Sm.chyba	t (205)	p
Absolutní člen	0,000	0,064	0,002	0,998
Ekologické uvědomění	0,158	0,070	2,252	0,025
Wellness a lázně	0,044	0,070	0,630	0,529
Historické zajímavosti	0,088	0,088	0,996	0,320
Pracovní aktivity	0,007	0,072	0,099	0,921
Muzea, galerie, slavnosti	-0,000	0,090	-0,003	0,997
Nakupování	-0,099	0,072	-1,371	0,172
Zábava	0,093	0,079	1,178	0,240
Odpočinek	-0,089	0,081	-1,105	0,271
Pozorování přírody	0,168	0,076	2,210	0,028
Cykloturistika	-0,110	0,078	-1,421	0,157
Rekreačně sportovní aktivity	-0,020	0,080	-0,250	0,803
Pěší turistika	-0,006	0,081	-0,074	0,941
Hry s dětmi	0,089	0,068	1,310	0,192
Názor na historii	0,141	0,070	2,004	0,046

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 3

4.2.6 Certifikovaná ekologická ubytovací zařízení

Regresní model vztahující se k nabídce ubytování v certifikovaném ekologickém zařízení zahrnuje pouze takové nezávislé proměnné, jejichž parametry beta jsou signifikantní na hladině $p < 0,05$. Výsledný regresní model byl signifikantní (tabulka 12) a prokázal tedy lineární závislost mezi vysvětlovanou proměnnou „certifikované ekologické ubytování“ a nezávislou proměnnou „zábava“.

Tabulka 12: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o certifikované ekologické ubytování

	Součet čtverců	SV	Průměr čtverců	F	p
Regres.	29,191	14	2,085	2,240	<0,01
Rezid.	190,809	205	0,931		
Celk.	220				

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: SV = stupně volnosti, F = hodnota testové statistiky, p = hladina statistické významnosti

Tato nezávislá proměnná vysvětluje variabilitu závislé proměnné ze 7 % (směrodatná chyba odhadu = 0,965). Certifikované ekologické ubytování je na proměnné „zábava“ závislé pozitivně (tabulka 13). To znamená, že čím víc se bude certifikované ekologické ubytování lišit od klasických zařízení, přinese něco nového, zajímavějšího, bude pro zákazníky zábavné svou odlišností a přinese jim nové zážitky, tím spíš ho upřednostní před jinými možnostmi ubytování. Tato závislost souvisí s pull motivy zážitkového a poznávacího cestovního ruchu.

Tato odlišnost certifikovaných ekologických ubytovacích zařízení je v současné době bohužel hlavním motivem turistů k jejich návštěvě, neboť jak vyplývá z průzkumu Čerovské (Čerovská, 2013), tak pro 65 % turistů není při výběru ubytování vztah ubytovacího zařízení k životnímu prostředí vůbec důležitý, neboť se nad tímto faktorem vůbec nezamýšlejí. Z jejího průzkumu též vyplynulo, že téměř 72 % respondentů si není jistých, zda certifikované ekologické ubytovací zařízení někdy navštívilo.

Podle agentury CzechTourism (2010) však právě certifikovaným ekologickým hotelům patří budoucnost v rámci cestovního ruchu.

Tabulka 13: Prediktory míry zájmu o certifikované ekologické ubytování - výsledek mnohonásobné lineární regrese

	b	Sm.chyba	t (205)	p
Absolutní člen	0,000	0,065	0,002	0,998
Ekologické uvědomění	0,134	0,071	1,877	0,062
Wellness a lázně	0,125	0,071	1,751	0,081
Historické zajímavosti	-0,060	0,089	-0,675	0,500
Pracovní aktivity	-0,022	0,073	-0,301	0,764
Muzea, galerie, slavnosti	0,076	0,091	0,8336	0,406
Nakupování	0,023	0,073	0,317	0,751
Zábava	0,160	0,080	2,006	0,046
Odpočinek	-0,005	0,082	-0,063	0,949
Pozorování přírody	0,124	0,077	1,606	0,110
Cykloturistika	-0,069	0,079	-0,874	0,383
Rekreačně sportovní aktivity	-0,020	0,082	-0,249	0,803
Pěší turistika	0,118	0,083	1,424	0,156
Hry s dětmi	0,050	0,069	0,725	0,469
Názor na historii	0,011	0,0714	0,159	0,874

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 3

4.3 Názorové rozdíly mezi vybranými segmenty respondentů

Ve výsledkové části byl zatím zjišťován pouze průměrný zájem respondentů o jednotlivé nabízené aktivity šetrného cestovního ruchu. Mezi respondenty nebyly doposud činěny žádné rozdíly, nebylo bráno v potaz pohlaví, věk ani záliby. Avšak míra zájmu respondentů o jednotlivé aktivity se může lišit právě na základě jejich příslušnosti k určitému segmentu.

4.3.1 Testování prostřednictvím dvouvýběrových t-testů

Porovnání středních hodnot dvojic ženy a muži, rybáři a lidé rybolovu se nevěnující, myslivci a lidé myslivosti se nevěnující bylo softwarem Statistica verze 9 provedeno na hladině významnosti 0,05. Zjištěné rozdíly jsou pro lepší přehlednost rozepsány v jednotlivých podkapitolách.

4.3.1.2 Rozdíly ve vnímání aktivit šetrného cestovního ruchu podle pohlaví

Dvouvýběrovým t-testem byly zjištěny signifikantní rozdíly středních hodnot u třech aktivit šetrného cestovního ruchu (tabulka 14), konkrétně u nabídek ubytování na farmě s možností zapojení se do hospodářství, návštěva vzácné flóry a vegetace pod vedením odborného průvodce a možnost ubytování v certifikovaném ekologickém zařízení. Při testování středních hodnot vztahujících se k nabídce návštěvy vzácné flóry a vegetace byla F – testem při ověřování předpokladů zjištěna heterogenita rozptylů, tudíž byl pro tuto nabídku použit dvou výběrový t-test se samostatnými odhady rozptylů.

Tabulka 14: Dvouvýběrový t-test - rozdíl mezi ženami a muži

	Ženy		Muži	
	Ø	± S.D.	Ø	± S.D.
Farma	35,49	17,938	29,74	16,837
Rybolov	33,41	18,247	37,84	19,798
Zvěř	49,29	16,844	46,13	18,562
Dobrovolnictví	40,35	16,835	36,62	18,858
Flóra	53,24	14,863	39,77	18,614
Ekologické ubytování	37,55	18,394	32,16	18,285

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 14: Dokončení

t pro homogenní rozptyly	t pro heterogenní rozptyly	p pro homogenní rozptyly	p pro heterogenní rozptyly
2,448	NA	0,015	NA
-1,730	NA	0,085	NA
1,323	NA	0,187	NA
1,547	NA	0,123	NA
NA	5,926	NA	0,000
2,181	NA	0,030	NA

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: Tabulka obsahuje průměrné hodnoty odpovědí (Ø) dvou populací (žen a mužů) a jejich směrodatné odchylky (S. D.). Dále jsou v ní zobrazeny hodnoty testové statistiky (t), zvláště pro skupiny s homogenním či heterogenním rozptylem, a nejnižší hladina významnosti (p), opět zvláště pro skupiny s homogenním a heterogenním rozptylem. Počet odpovědí žen = 111, počet odpovědí mužů = 109. Zkratka NA – not available.

Ženy mají o nabídku těchto tří aktivit šetrného cestovního ruchu v průměru větší zájem než muži. Mají tedy k ekologii kladnější vztah. Největší rozdíl oproti mužům byl zjištěn ve středních hodnotách vztahujících se k návštěvě vzácné flóry a vegetace. Tento závěr není překvapivý, neboť květiny byly vždy spíše ženskou doménou. Zacharová a Šimíčková – Čížková (2011, s. 45) uvádí, že zájmy mužů a žen jsou velmi rozdílné. Zatímco muži se více zajímají například o fyzické činnosti, mechaniku, vědu či dobrodružství, ženy preferují právě pěstování květin a nakupování.

Zelezny, Chua a Aldrich (2000, s. 454) dospěli ve své studii k závěru, že hlavní příčinou rozdílného vnímání ekologických aktivit je odlišný stupeň socializace mužů a žen. Ženy jsou více sociálně orientované, více se zajímají o druhé lidi a jsou více společensky odpovědné.

Též Stříbrná (2005, s. 35) na základě zahraničních zkušeností uvádí, že právě ženy jsou v oblasti venkovské turistiky velice vstřícné novým myšlenkám. A jelikož právě ony zaujaly vstřícnější postoj nejenom vůči flóře, ale i k ekologickému ubytování a ubytování na farmě, tak dotazníkové šetření tuto teorii potvrzuje.

4.3.1.3 Rozdíly ve vnímání aktivit šetrného cestovního ruchu podle zálib - rybaření

Dvouvýběrovým t-testem byl zjištěn pouze jeden signifikantní rozdíl středních hodnot, a to u aktivity rybolov systémem „chyt' a pust'“ (tabulka 15). F-test u všech aktivit šetrného cestovního ruchu potvrdil předpoklad homogenity rozptylů.

Tabulka 15: Dvouvýběrový t-test - rozdíl mezi rybáři a respondenty rybolovu se nevěnujícími

	Rybáři		Nerybáři	
	Ø	± S.D.	Ø	± S.D.
Farma	30,50	17,575	32,90	17,628
Rybolov	56,88	14,141	33,00	18,011
Zvěř	50,92	13,884	47,33	18,153
Dobrovolnictví	36,92	17,784	38,70	17,975
Flóra	41,25	18,188	47,22	18,021
Ekologické ubytování	36,04	16,974	34,73	18,710

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 15: Dokončení

t pro homogenní rozptyly	t pro heterogenní rozptyly	p pro homogenní rozptyly	p pro heterogenní rozptyly
-0,631	NA	0,529	NA
6,258	NA	0,000	NA
0,934	NA	0,351	NA
-0,4590	NA	0,647	NA
-1,530	NA	0,127	NA
0,326	NA	0,745	NA

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 14, počet odpovědí rybářů = 24, počet odpovědí nerybářů = 196

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že rybáři mají v průměru o nabídku rybolovu systémem „chyt' a pust'“ daleko větší zájem než respondenti, kteří se rybolovu nevěnují. Rozdíl ve středních hodnotách je zde takřka dvojnásobný. Tento výsledek byl předpokládatelný, neboť rybáři byly dotazováni na svoji největší zálibu.

V roce 2004 byl v Louisianě proveden průzkum zaměřený na otázku, proč lidé rybaří. Přesněji na to, co rybáře motivuje k rybaření v oblasti Red River. Z tohoto průzkumu vyplynulo, že hlavními důvody jsou odpočinek, možnost pobytu v přírodě a prožitek z chycení ryby (Chi, 2006, s. 64-73). Ze stejných důvodů se lidé věnují rybaření i v České republice.

4.3.1.4 Rozdíly ve vnímání aktivit šetrného cestovního ruchu podle zálib - myslivost

Dvou výběrovým t-testem byly zjištěny dva signifikantní rozdíly středních hodnot (tabulka 16), a to u aktivit rybolov systémem „chyt' a pust'“ a pozorování zvíře pod vedením odborného průvodce. Při testování středních hodnot vztahujících se k pozorování zvíře pod vedením odborného průvodce byla F – testem při ověřování předpokladů pro použití dvouvýběrového t-testu zjištěna heterogenita rozptylů, tudíž byla aktivita testována dvouvýběrovým testem se samostatnými odhady rozptylů.

Tabulka 16: Dvouvýběrový t-test – rozdíl mezi myslivci a respondenty myslivosti se nevěnujícími

	Myslivci		Nemyslivci	
	Ø	± S.D.	Ø	± S.D.
Farma	41,30	17,455	32,23	17,539
Rybolov	52,70	10,955	34,79	19,057
Zvěř	63,40	8,316	46,87	17,710
Dobrovolnictví	46,70	17,957	38,11	17,870
Flóra	48,70	12,685	46,47	18,328
Ekologické ubytování	33,20	11,727	34,96	18,773

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 16: Dokončení

t pro homogenní rozptyly	t pro heterogenní rozptyly	p pro homogenní rozptyly	p pro heterogenní rozptyly
1,598	NA	0,111	NA
2,945	NA	0,004	NA
NA	5,699	NA	0,000
1,4849	NA	0,1392	NA
0,381	NA	0,704	NA
-0,293	NA	0,770	NA

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: viz tabulka 14, počet odpovědí myslivců = 10, počet odpovědí nemyslivců = 210

Myslivci mají v průměru výrazně vyšší zájem o nabídku těchto dvou aktivit než respondenti, jež se myslivosti nevěnují. V případě aktivity pozorování zvěře není jejich velký zájem překvapivý, neboť stejně jako rybáři byli dotazováni na svoji největší zálibu. Nabídka rybolovu též zahrnuje přítomnost zvířat, čímž se dá vysvětlit zvýšený zájem myslivců i o tuto aktivitu.

Rybolov a myslivost jsou spolu velmi úzce propojeny. Dokonce i oficiální motto Myslivecké komory zní „Myslivosti, lesu a rybolovu ZDAR“ (Myslivecká komora, 2013). Cílem činnosti Myslivecké komory je mimo jiné i sdružování osob, které se zajímají o ochranu přírody (Myslivecká komora, 2013). Z tohoto důvodu jsou myslivci považováni za environmentálně uvědomělé, což je i v souladu s výsledky dotazníkového šetření této bakalářské práce.

4.3.2 Testování vlivu věku na míru atraktivnosti jednotlivých nabídek šetrného cestovního ruchu

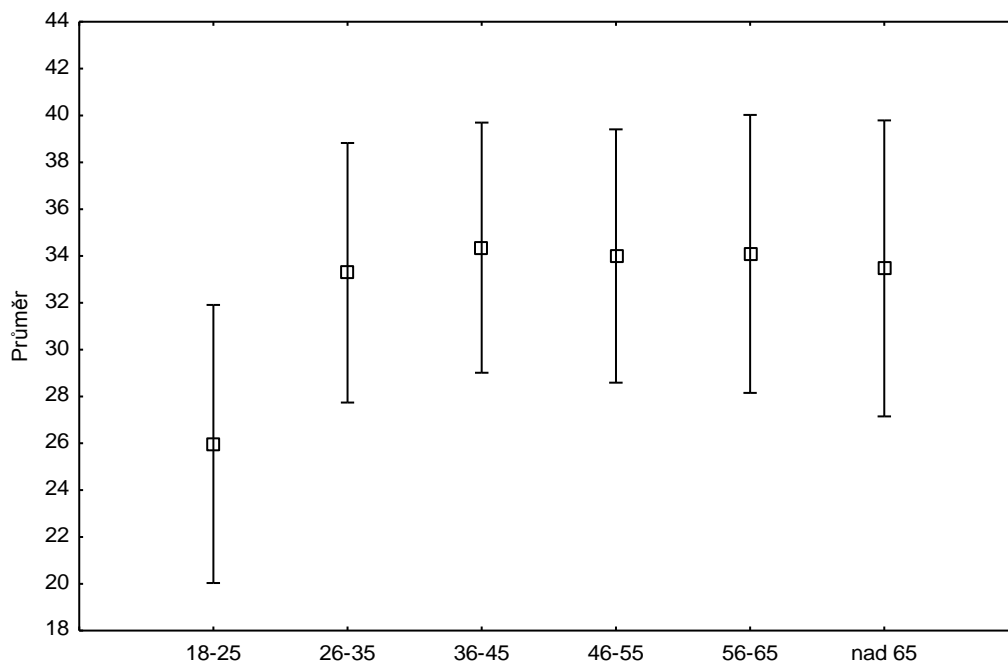
Při vzájemném porovnávání jednotlivých věkových kategorií byly skupiny 65-75 let a nad 75 let byly sloučeny do jedné, neboť vyjadřují názor ekonomicky neaktivních respondentů.

Během testování předpokladů pro použití jednofaktorové ANOVY byla u dvou aktivit (ubytování na farmě a návštěva vzácné flóry a vegetace) zjištěna prostřednictvím Levenova testu heterogenita rozdílů. Z tohoto důvodu jsou tyto dvě nabídky šetrného cestovního ruchu porovnávány na základě popisné statistiky.

4.3.2.1 Porovnávání atraktivnosti nabídek šetrného cestovního ruchu na základě popisné statistiky

Pro vzájemné porovnání středních hodnot odpovědí respondentů v jednotlivých věkových skupinách byly využity základní charakteristiky – aritmetické průměry a směrodatné odchylky. V této podkapitole budou nejprve porovnávány střední hodnoty odpovědí jednotlivých věkových kategorií vztahujících se k ubytování na farmě, následně pak k možnosti návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací.

Obrázek 7: Míra atraktivity ubytování na farmě v rámci jednotlivých věkových skupin vyjádřená pomocí aritmetických průměrů s 95% intervaly spolehlivosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Z výše uvedeného obrázku (obrázek 7) je patrné, že zájem o nabídku ubytování na farmě s možností zapojení se do hospodářství přepočtený na jednu statistickou jednotku, v tomto případě respondenta, dosahuje přibližně stejných hodnot ve věkových kategoriích 26-35 let, 36-45 let, 46-55 let, 56-65 let a nad 65 let. Jedinou výjimku tvoří kategorie 18-25 let, kde byl zjištěn průměrný zájem výrazně nižší. Tato věková skupina má též nejmenší směrodatnou odchylku (tabulka 17), variabilita názorů respondentů zde tedy není tak vysoká jako u ostatních věkových kategorií.

Tabulka 17: Směrodatné odchylky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu – ubytování na farmě

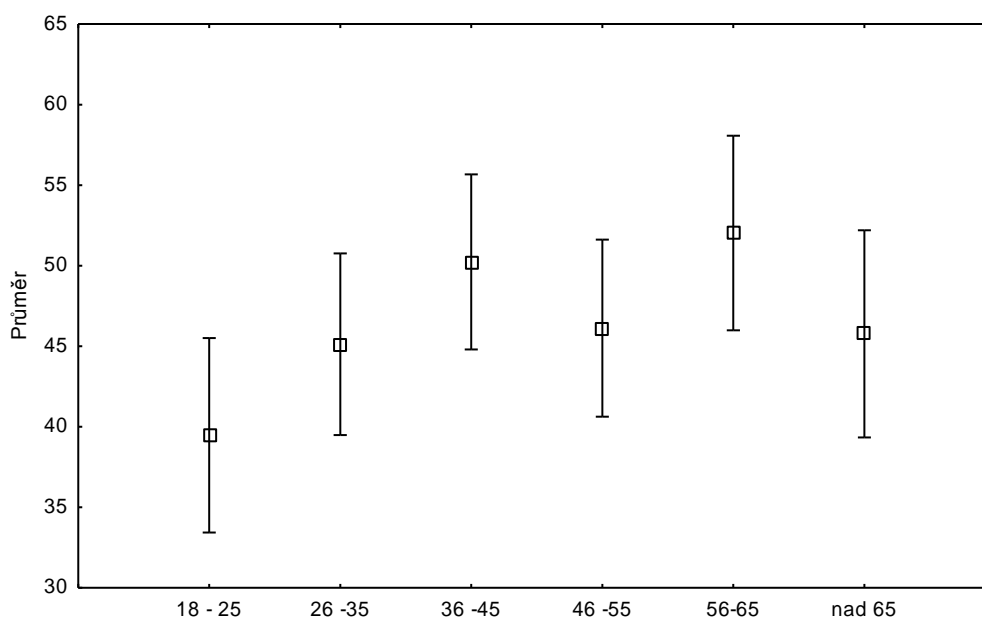
	S.D.
18-25 let	13,995
26-35 let	15,674
36-45 let	18,119
46-55 let	16,079
56-65 let	21,927
Nad 65 let	19,060

Zdroj: Vlastní výzkum

Jak bylo v této práci již zmíněno, zájem o ubytování na farmě mají většinou rodiny s dětmi, neboť právě ony nejvíce požadují kontakt se zvířaty a velký prostor pro hraní nejrůznějších her (Stříbrná, 2005, s. 32). Respondenti ve věku 18-25 let svou vlastní rodinu a děti většinou ještě nemají, čímž se dá vysvětlit jejich malý zájem o tuto nabídku. Šindelářová (2008) navíc tuto věkovou skupinu charakterizuje jako mladé cestovatele, kteří většinou ještě studují, a proto je pro ně rozhodujícím faktorem cena. Ta je u ubytování na farmě o 20 % vyšší než u standardních ubytovacích zařízení, což opět vysvětluje jejich malý zájem o tuto nabídku šetrného cestovního ruchu.

U nabídky návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací byly nejvyšší střední hodnoty zjištěny u věkových kategorií 56-65 let a 36-45 let (obrázek 8). U skupin 26-35 let, 46-55 let a nad 65 let již mírně klesají. Výrazně nejnižší střední hodnota byla opět zjištěna u věkové kategorie 18-25 let, která má však v tomto případě podstatně větší směrodatnou odchylku než u nabídky ubytování na farmě (tabulka 18). Variabilita názorů respondentů je v této skupině tedy vyšší.

Obrázek 8: Míra atraktivity návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací v rámci jednotlivých věkových skupin vyjádřená pomocí aritmetických průměrů s 95% intervaly spolehlivosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 18: Směrodatné odchytky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu – vzácná flóra a vegetace

	S.D.
18-25 let	20,022
26-35 let	15,688
36-45 let	14,924
46-55 let	16,452
56-65 let	18,425
Nad 65 let	22,405

Zdroj: Vlastní výzkum

Flóra a vegetace patří mezi lokalizační faktory, jež ovlivňují cestovní ruch. Čím více je flóra na daném území specifická, zajímavější a hlavně vzácnější, tím více je účastníky cestovního ruchu vyhledávána. (Ryglová et al., 2011, s. 34) Flóra v CHKO Blanský les všechny tyto předpoklady splňuje a vytváří tak jeden z pull motivů zážitkového a poznávacího cestovního ruchu pro turisty z různých věkových kategorií. Mladí lidé spadající do věkové skupiny 18-25 let však preferují spíše sportovní a adrenalinové aktivity, čímž se dá vysvětlit jejich menší zájem o tuto nabídku šetrného cestovního ruchu. Důležitou roli zde opět hraje i vyšší cena.

4.3.2.2 Porovnávání věkových kategorií prostřednictvím analýzy rozptylu

Zbývající čtyři aktivity šetrného cestovního ruchu (rybolov systémem „chyt' a pust'“, pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce, dobrovolnická práce v chráněných územích a ubytování v certifikovaném ekologickém zařízení) mohly být porovnány pomocí jednofaktorové ANOVY, neboť splnily všechny předpoklady pro její použití, včetně homogenity rozptylů.

Analýzou rozptylu byla u všech čtyř aktivit potvrzena nulová hypotéza o shodě středních hodnot (tabulka 19), u žádné nabídky šetrného cestovního ruchu nebyly tedy nalezeny signifikantní rozdíly středních hodnot mezi jednotlivými věkovými kategoriemi.

Tabulka 19: Míra atraktivity nabídek šetrného cestovního ruchu v rámci jednotlivých věkových skupin

	18-25		26-35		36-45	
	Ø	±S.D.	Ø	±S.D.	Ø	±S.D.
Rybolov	34,47	19,098	36,95	17,649	40,24	18,373
Pozorování zvěře	43,59	19,636	47,46	17,262	49,36	17,085
Dobrovolnictví	35,91	17,295	37,26	16,948	40,17	15,625
Ekologické ubytování	31,56	18,697	35,72	18,785	36,57	17,335

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 19: Dokončení

	46-55		56-65		Nad 65		F
	Ø	±S.D.	Ø	±S.D.	Ø	±S.D.	
Rybolov	36,44	19,424	32,88	21,075	30,60	19,056	1,124 n.s.
Pozorování zvěře	45,83	17,382	50,74	16,862	49,63	18,775	0,797 n.s.
Dobrovolnictví	40,66	17,994	41,00	19,409	34,97	21,162	0,732 n.s.
Ekologické ubytování	37,93	19,049	35,94	19,226	29,80	17,843	1,003 n.s.

Zdroj: Vlastní výzkum

Poznámka: Tabulka zahrnuje průměrné hodnoty odpovědí jednotlivých věkových skupin (Ø) a jejich směrodatné odchylky (S. D.). F je hodnota testové statistiky. Míra signifikance (*= $p < 0,05$, **= $p < 0,01$, ***= $p < 0,001$, n. s. = nesignifikantní), $n=220$.

Absence signifikantních rozdílů středních hodnot mezi jednotlivými věkovými kategoriemi signalizuje, že zájem o tyto aktivity přepočtený na jednu statistickou jednotku, neboli na respondenta, je stejný ve všech věkových skupinách. Věk tedy při posuzování zájmu nehraje roli. Tato skutečnost může být způsobena prostředím, ve kterém žijeme, a způsobem, jakým jsme vychováni a jenž je předáván z generace na generaci.

Sociologický ústav AV ČR a Centrum pro výzkum veřejného mínění (2007, s. 2) ve své tiskové zprávě uvedly, že Češi se na ochraně životního prostředí podílí nejvíce prostřednictvím brigád zaměřených na obnovu zeleně.

4.4 Analýza nabídky šetrného cestovního ruchu v CHKO Blanský les

Doposud byla v této práci rozebírána pouze poptávka po produktech šetrného cestovního ruchu v CHKO Blanský les. Důležitou roli zde ovšem hraje i jejich současná nabídka, která bude nyní v jednotlivých podkapitolách podrobněji prozkoumána.

4.4.1 Ekologické farmy a statky

V CHKO Blanský les se nachází poměrně velký počet ekologických farem a statků. Větší množství je koncentrováno v okolí Křemže. Konkrétně se zde nachází například Ekofarma Balada, která se zabývá chovem ovcí, krůt, kachen a slepic (Ubytování aktuálně, 2009-2013), nebo Ubytování u Jilků, což je statek na samotě u lesa, jež je vhodný též pro domácí mazlíčky (Jilková, www.jelenajilkova.sweb.cz). Dále je zde situována rodinná farma Tvrz Chlum, jež se zabývá hlavně chovem koní a výukou jezdeckví (Pension Tvrz Chlum, 2008-2013). V Křemži se nachází též statek Pension Čížkovec, jež pro své hosty zajišťuje jízdu na koni, ale také rybolov a lov zvěře (Hotel.cz, 1997-2014).

Ekologické farmy můžeme však najít i v jiných částech CHKO Blanský les. Například v obci Chvalšiny se nachází ekologická Farma Borová, která se zabývá chovem krav bez tržní produkce mléka a jezdeckvím (Farmy.cz, 2009). Farma v Jánském Údolí je naopak známá svým chovem ovcí a koní. Mimo to však nabízí také potok s pstruhovou násadou (Rodinný pension farma Jánské Údolí, www.janskeudoli.wz.cz). Pro agroturistiku je velmi vhodný Statek Lipanovice, jež chová velký počet různých druhů hospodářských a domácích zvířat (CHATA TOUR, 2013). V Lipanovicích se nachází i známý Statek Linda. Významnou ekologickou farmou je Farma U Bychů u obce Brloh, která je zaměřena na chov masného skotu, slepic a produkci vajec. Farma se pravidelně účastní farmářských trhů, na kterých své produkty prodává. Jejich ovoce a vejce mají certifikát kvality BIO (Farma U Bychů, 2011). V Horních Chrášťanech, na pomezí Blanského lesa a Šumavy, je situována Ekofarma Horní Chrášťany, jež je v mnoha směrech jedinečná. Nachází se zde totiž voliéra s ptactvem, ale hlavně rozsáhlá obora s jeleny, srnami, daňky a muflony. Přímo u této obory je lovecká chatka, která nabízí romantický způsob ubytování. Farma svým hostům nabízí domácí pokrmy ze svých produktů (Ekofarma Horní Chrášťany, 2013). Ekologicky zajímavý je i statek v obci Stupná, jež

kromě jezdeckví a prodeje svých produktů nabízí i možnost ukázky starých řemesel jako je ruční dojení, zdobení kůže a perníků či práci s kolovratem. Součástí statku je i bylinkářská zahrada (Chaty a chalupy, 2013). Ve výčtu farem a statků v CHKO Blanský les nesmíme zapomenout ani na Selský dvůr v Holašovicích, ve kterém jsou k vidění zemědělské stroje a koňské výběhy (Selský dvůr Holašovice, 2010), statky v Dobčicích a na rodinnou farmu Kočerů v Kvítkovicích zaměřenou na chov mléčného skotu, jež v roce 2007 získala třetí místo v soutěži Farma roku (Asociace soukromého zemědělství ČR, 2008).

4.4.2 Rybolov

Ačkoliv se v CHKO Blanský les nachází 150 rybníků, je považována za rybníkářsky nevýznamnou (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014), přesto však na její území zasahuje 5 rybářských revírů.

Šetrným způsobem „chyt' a pust'“ lze chytat ryby v Brložském rybníce, povolenky prodává Rybářství a včelařství Anderle (Rybářství a včelařství Anderle, 2013). Od Ktiše přes Brloh protéká Brložský (Křemžský) potok, který je pstruhový, a u Dívčího Kamene se vlévá do Vltavy. Vltava je od Zlaté Koruny též považována za pstruhový revír. Brložský potok protékající Brlohem od Ktiše, bývá označován jako rybářský revír Brložský potok 1. Brložský potok, jež vtéká do Holubovského rybníka, kde je možno chytat pouze na speciální místní povolenky, je mimopstruhový, a bývá označován jako rybářský revír Brložský potok 2 (Místní akční skupina Blanský les – Netolicko, 2007). Rybářsky zajímavou oblastí je též Nová Ves. Na zdejším Podnovoveském rybníce o rozloze 22 ha je také uplatňován šetrný způsob rybolovu „chyt' a pust'“. V roce 2011 zde byl pozměněn rybářský řád (Podnovoveský rybník, www.podnovoveskyrybnik.unas.cz). Tento systém rybolovu je upřednostňován i na rybnících v Dobčicích, zde je však možné si za příplatek úlovek ponechat. Dobčické rybníky jsou specifické tím, že nabízí možnost ubytování v chatkách přímo na vodní hladině (Dobčické rybníčky, 2012). Z environmentálního hlediska nelze opomenout existenci Ekologické nádrže Chvalšiny.

Většina aktivit rybolovu v CHKO Blanský les probíhá na soukromých rybnících po dohodě s jejich majitelem. Ve velkém množství případů bývá rybaření také doplňkovou nabídkou ubytovacích zařízení.

4.4.3 Myslivost a pozorování zvěře

Na území CHKO zasahuje celkem 25 honiteb, z nichž 6 je ve správě podniku Lesy České republiky, zbytek je pronajímán fyzickým a právnickým osobám. Honební společenstva vlastní 18 honiteb. Za největší honitbu je považována honitba Brloh o rozloze 2723 ha (Agentura ochrany přírody a krajiny české republiky & Správa CHKO Blanský les, 2014). Na území CHKO se nachází pouze jedna obora.

V CHKO Blanský les nebyla nalezena žádná nabídka pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce, zvěř je zde možno pozorovat spíše při individuálních turistických cestách a ve vhodných ubytovacích zařízeních, jimiž bývají zpravidla pronajimatelné chatky na samotách, jichž je v Blanském lese nepřehledné množství. Mezi ubytovací zařízení, ze kterých je možné zvěř pozorovat, patří například Penzion Blanský les, k němuž se chodí pást srny a poletují zde ledňáčci. U nedalekých rybníků jsou k vidění vydry a volavky (Cyklopenzion Blanský les, 2009). Pro pozorování srn, ptactva, ale také zajíců a různých druhů motýlů je vhodným objektem Chaloupka U sv. Dyndy v blízkosti obce Nová Ves (Chaloupka U sv. Dyndy, www.chaloupka-blanskyles.web.snadno.cz/). Pro pozorování výhradně srnčí populace je naopak ideální Pension U Lišků v Křemži. Ten kromě pozorování srn nabízí i prodej vlastních bioproduktů (Pension U Lišků, 2010). Pro milovníky koní je vhodný Penzion Střemily v obci Chvalšiny, jež nabízí vyjížděky v kočáře taženým starokladrubskými koni (Penzion Střemily, www.penzion-stremily.cz/), Stáj Papoušek v Srníně u Českého Krumlova nebo Stáj POHODA ve Starých Dobrkovicích. Jezdeckou oblastí je však také obec Krásetín, známý je zde především penzion U Hájků. Na horním toku Křemžském potoka je možné vidět vydry říční, mihule potoční a perlorodky říční. Pod zříceninou Dívčí kámen se vyskytuje skorec vodní (Fotogalerie řek a potoků, 2013). V CHKO Blanský les je také možné pozorovat jednu z největších kolonií lesních mravenců v Evropě (iTRAS, 2013). Na Chrástánském vrchu jsou k vidění chránění brouci a ptáci kulíšek nejmenší, sýc rousný, datel černý, strakapoud velký a holub doupňák (Oficiální informační systém regionu Český Krumlov, 2006).

4.4.4 Správa CHKO Blanský les a naučné stezky

Odbornou péčí o přírodu a krajinu a výkon státní správy na daném území má na starost Správa CHKO Blanský les, regionální pracoviště Agentury ochrany přírody

a krajiny ČR (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013a). Existuje zde ovšem i Místní akční skupina Blanský les – Netolicko.

V CHKO Blanský les se nachází celkem 6 naučných stezek, jsou to Brložsko, Červený Dvůr, Granátník, Kolem Kletě, Třisov – Dívčí Kámen – Holubov a Vyšenské kopce. Naučná stezka Brložsko vznikla v roce 2001 a je řazena mezi středně náročné. Má okružní charakter, neboť začíná i končí v obci Brloh pod Kletí, a délku 8 kilometrů. Její trasa je rozčleněna na 16 zastavení s informačními panely. Naučná stezka Zámecký park Červený Dvůr vede parkem Psychiatrické léčebny Červený Dvůr. Je řazena mezi stezky s lehkou obtížností a členěna na 14 zastavení s informačními tabulemi. Granátník je středně náročná naučná stezka o délce 8,5 kilometrů. Nachází se na ní 9 naučných cedulí a má okružní charakter, neboť začíná i končí v obci Srnín u Českého Krumlova. Naučná stezka Kolem Kletě je středně náročná a dlouhá 4,890 kilometru. Nachází se na ní 8 informačních tabulí. Přírodně, historicky i technicky naučná stezka Třisov – Dívčí Kámen – Holubov je považována za nejkrásnější v CHKO Blanský les. Měří 5 kilometrů a je členěna na 14 úseků. K vidění je zde mimo jiné keltské oppidum, památné stromy, zřícenina gotického hradu Dívčí Kámen či bývalá železárna Adolfovská huť. Součástí stezky jsou i Holubovské hadce – Přírodní rezervace. Naučná stezka Vyšenské kopce měří pouhých 2,1 kilometru a je označována jako středně náročná. Nachází se na ní 15 informačních panelů (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013b).

4.4.5. Cyklotrasy

Značené cyklotrasy o celkové délce 200 kilometrů byly v CHKO Blanský les zprovozněny v roce 2003 (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013b). Za jednu z nejkrásnějších cyklotras je považována cyklotrasa UNESCO spojující Český Krumlov a Holašovice, jedny z největších atraktivit Blanského lesa. Tato cyklotrasa zároveň propojuje tři naučné stezky (Správa CHKO Blanský les & Flašar, 2003).

4.4.6 Památné stromy a pozorování vzácné flóry

Za památné stromy jsou vyhlášovány stromy, jež jsou výjimečné svým stářím, stavbou, biologickým druhem či historickou událostí. V CHKO Blanský les jich může-

me najít 160. Jedná se převážně o srdčité a velkolisté lípy a duby letní. Nejvíce se jich nachází v aleji Borovská (77 stromů) a v aleji Novoveské (60 stromů). Za nejstarší strom je považována lípa ve Zlaté Koruně. Její stáří je odhadováno na 700 let. Velmi navštěvovaná je i lípa u keltského oppida u Třisova z roku 1776 (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013c).

CHKO Blanský les je rozčleněna na obzvláště chráněná maloplošná území, a to na Národní přírodní rezervaci Vyšenské kopce, přírodní rezervace Chřástanský vrch, Jaronínská bučina, Vysoká Běta, Dobročkovské hadce, Malá skála, Ptačí stěna, Klet', Holubovské hadce, Bořinka, Dívčí Kámen a přírodní památky Na Stráži, Šimečkova stráž, Horní luka, Mokřad u Borského rybníka, Hejdlovský potok, Provázková louka, Meandry Chvalšinského potoka, Kalamandra a Výří vrch (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013d).

Národní přírodní rezervace Vyšenské kopce je jedno z přírodovědecky nejcennějších území na jihu Čech, neboť zde rostou rostliny, jež bychom na jiných místech hledali jen stěží. Příkladem může být sasanka lesní, černohlávek velkokvětý, hořec křížatý či pamětník rolní. Přírodní rezervace Chřástanský vrch a Přírodní rezervace Vysoká Běta jsou známé suťovými lesy a měsíčníci vytrvalou. V přírodní rezervaci Jaronínská bučina je naopak nejcennější bažanková jasenina s bukem lesním, lípou srdčitou, javorem klenem, jilmem horským a jedlí bělokorou. Toxickým vlivů hadcového podkladu v Přírodní rezervaci Dobročkovské hadce odolává jediná původní dřevina – borovice lesní. U Křemžského potoka je ale možné vidět pobřežní olšiny či vrbu křehkou. Z chráněných druhů pak prstnatec májový, kosatec sibiřský nebo hladýš pruský. V Přírodní rezervaci Malá skála jsou k vidění unikátní mrazové sruby. Ze stromů zde dominují bučiny, z květin kyčelnice devítilistá. Největší plošné zastoupení kostřavových bučin se nachází v Přírodní rezervaci Ptačí stěna, bikové bučiny jsou naopak hojně zastoupeny v okolí Přírodní rezervace Klet'. V Přírodní rezervaci Holubovské hadce je k vidění jedinečný komplex hadcových borů spolu se vzácným hvozdíkem kartouzkem hadcovým. U zříceniny hradu Dívčí Kámen roste teplomilnější flóra, jako je například chráněný vřesovec plet'ový. Vzácné druhy rostlin lze samozřejmě najít i v jednotlivých přírodních rezervacích (Oficiální informační systém regionu Český Krumlov, 2006).

Stejně jako u pozorování zvěře, ani zde nebyla nalezena nabídka návštěvy vzácné flóry pod vedením odborného průvodce.

4.4.7. Veřejné akce

Správa CHKO Blanský les každoročně ve spolupráci s partnery pořádá akce pro veřejnost. Mezi nejznámější patří 19 kilometrů dlouhý pěší Pochod Blanským lesem, jež se koná každý rok (Klub českých turistů, 2011-2013). Poměrně časté je i pořádání odborných environmentálních přednášek v obci Holubov, konkrétně v jejím informačním středisku. Příkladem může být přednáška Ing. Arch. Ondřeje Melouna na téma Krajiny evropské a české, jež proběhla v roce 2013 (Agentura ochrany přírody a krajiny ČR & Správa CHKO Blanský les, 2013b).

5 Návrhy optimalizace využití oblasti šetrným cestovním ruchem

Na základě provedené analýzy nabídky a poptávky po vybraných produktech šetrného cestovního ruchu v CHKO Blanský les je možné navrhnout několik doporučení podporujících rozvoj šetrného cestovního ruchu v dané oblasti. Tyto návrhy zaměřené na potenciál rozvoje šetrného cestovního ruchu jsou podrobně rozepsány v následujících podkapitolách.

5.1 Zavedení nabídky pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce

Jak již bylo uvedeno, na území CHKO Blanský les zcela chybí nabídka pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce. Zvěř je zde možné pozorovat pouze při soukromých turistických cestách, při pobytech na farmách, statcích či jiných vhodně umístěných ubytovacích zařízeních, popřípadě v jediné oboře, jež se na území CHKO nachází. Zavedení této nabídky by výrazně zvýšilo atraktivitu dané oblasti a její návštěvnost, neboť právě o pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce byl mezi respondenty zjištěn největší zájem, a to i přes zvýšenou cenu této nabídky. V CHKO Blanský les navíc žije velké množství ohrožených a chráněných druhů živočichů, které se na jiných územích vyskytují jen výjimečně. Právě možnost jejich pozorování pod vedením odborného průvodce by mohla být významným pull motivem zážitkového a poznávacího cestovního ruchu pro osoby všech věkových kategorií.

5.2 Zavedení nabídky návštěvy vzácné flóry a vegetace pod vedením odborného průvodce

Na území CHKO Blanský les též chybí nabídka návštěvy vzácné flóry a vegetace pod vedením odborného průvodce. O tento produkt šetrného cestovního ruchu byl mezi respondenty také zjištěn výrazný zájem a jeho zavedení by tudíž zvýšilo atraktivitu a návštěvnost dané oblasti. Je důležité, že tuto nabídku nepovažují za atraktivní pouze ženy, ale má také potenciál být pull motivem pro osoby, které patří do vyšších věkových kategorií nebo mají kladný vztah k historii. Právě pro osoby se zájmem o historii

by mohl být přitažlivý zejména odborný výklad, jenž by se vztahoval k vzácným památným stromům, jimiž je Blanský les proslulý.

5.3 Zaměření se na dobrovolnický cestovní ruch

Správa CHKO Blanský les provádí většinu oprav a úkonů s nimi spojenými na vymezeném území sama, bez využití dobrovolníků. Vzhledem k rostoucímu zájmu o dobrovolnický cestovní ruch by však bylo dobré připravit nabídky, které dobrovolnictví zahrnují, a zatraktivnit tím tuto oblast novým způsobem, jež doposud nebyl využit. Dobrovolníci si veškeré výdaje spojené s jejich cestou a pobytem zpravidla hradí sami, rozpočet CHKO by tak nebyl žádným způsobem zatížen. Tento způsob spolupráce by mu naopak přinesl úspory mzdových prostředků, které by musela Správa CHKO Blanský les vynaložit v případě najmutí pracovníků.

5.4 Rozšíření nabídky dětských aktivit na ekologických farmách a statcích

Rozšíření nabídky dětských aktivit na ekologických farmách by vedlo k jejich výraznému zatraktivnění, zvýšilo by o ně zájem a přilákalo do Blanského lesa novou skupinu návštěvníků - mladé rodiny z větších měst. Pro tento segment je nutné připravit jednak aktivity s možností dobrovolného interaktivního zapojení se, které bude celá rodina moci vykonávat dohromady a jež povedou k jejich stmelování a vytváření společných zážitků a vzpomínek, ale také program zaměřený výhradně na děti, který bude formou zábavy a hry rozvíjet jejich znalosti a schopnosti, položí základy jejich environmentálnímu uvědomění a seznámí je s pro ně novým venkovským životem. Toto opatření je dle mého názoru, spolu s možností přizpůsobení pobytu na farmách pracovním vyčerpáním osobám, jediná možnost, jak zvrátit klesající zájem o tento typ ubytování a dovolené.

5.5 Přizpůsobení programu pobytu na farmách a statcích pracovním vyčerpáním osobám

Jak již bylo uvedeno, majitelé a provozovatelé ekologických farem a statků se nemusí soustředit pouze na rodiny s dětmi, v úvahu zde připadá i segment jiný – pra-

covně vytižení lidé. Aby pro ně byl pobyt na farmách a statcích atraktivní, je nutné pečlivě připravit program, který bude kombinací odpočinku a nenáročných aktivit s prvky wellness, neboť primární potřebou těchto osob je načerpání nové energie a celková tělesná i duševní regenerace. Na tento segment návštěvníků by se měly zaměřit především ubytovací zařízení v odlehlých částech Blanského lesa, aby uspokojování této jejich potřeby nebylo ničím narušeno.

6 Závěr

Tato bakalářská práce byla zaměřena na problematiku šetrného cestovního ruchu v CHKO Blanský les.

V její první části byl pomocí dotazníkového šetření zjišťován zájem návštěvníků oblasti o zodpovědný cestovní ruch, konkrétně o jeho šest aktivit – ubytování na farmě se zapojením do hospodářství, rybolov systémem „chyt' a pust'“, pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce, dobrovolnictví, návštěva vzácné flóry a vegetace v doprovodu odborného průvodce a ubytování v certifikovaném ekologickém zařízení. Šetření probíhalo v letní turistické sezóně na nejvyšším vrcholu Blanského lesa - Kleti a bylo jím získáno 220 zcela vyplněných dotazníků.

Analýzou získaných dat byl prokázán zájem především o dvě aktivity šetrného cestovního ruchu, a to o nabídku pozorování zvěře a návštěvu míst se vzácnou flórou a vegetací. Šetřením byly též prokázány rozdíly mezi jednotlivými segmenty návštěvníků, a to jednak mezi rybáři a osobami, které nerybaří, a mezi myslivci a respondenty, jež se myslivostí nezabývají, ale také mezi pohlavím a věkovými skupinami. U rybářů byl zjištěn výrazně vyšší zájem o rybolov systémem „chyt' a pust'“, neboť byli dotazováni na svou největší zálibu. Myslivci přirozeně projeví vyšší zájem o nabídku pozorování zvěře, ale oproti ostatním dotazovaným byli více nakloněni i rybolovu. Bylo též prokázáno, že ženy jsou ekologičtější, neboť v porovnání s muži považují návštěvu flóry, ubytování na farmě a v certifikovaných ubytovacích zařízeních za atraktivnější. U věkové skupiny 18 – 25 let byl oproti ostatním respondentům naopak zjištěn zájem o ubytování na farmě a návštěvu míst se vzácnou flórou a vegetací výrazně nižší. Dotazníkovým šetřením se tudíž jednak podařilo negovat hypotézu H3.1, jež předpokládala, že mezi jednotlivými skupinami návštěvníků CHKO Blanský les neexistují rozdíly, ale byl též naplněn jeden z vedlejších cílů práce - zhodnocení preferencí návštěvníků.

Následující část bakalářské práce byla zaměřena na posouzení současné nabídky produktů šetrného cestovního ruchu v Blanském lese. Na základě studia odborné literatury a internetových stránek byla provedena analýza, jejímž prostřednictvím bylo prokázáno, že na daném území existuje poměrně velký počet ekofarek, zejména v oblasti Křemže. Též je zde nabízen rybolov systémem „chyt' a pust'“, a to například na Brložském či Podnovoveském rybníce. Na území CHKO zasahuje 25 honiteb, ale je zde pouze jediná obora. Nabídka pozorování zvěře pod vedením odborného průvodce zcela

chybí, stejně jako možnost návštěvy vzácné flóry v doprovodu odborníka. Na druhou stranu se zde však nachází 160 památných stromů (86 % z nich v aleji Borovská a Novoveská), 6 naučných stezek, 200 km cyklotras a zejména v Holubově jsou pořádány environmentální přednášky. Analýzou byl naplněn jednak primární cíl práce (zhodnocení současného stavu šetrných typů cestovního ruchu v CHKO Blanský les), ale na základě absence některých nabízených forem zodpovědného turismu také cíl vedlejší (posouzení struktury předpokladů rozvoje šetrných typů cestovního ruchu). Analýza též umožnila zamítnout hypotézu H1.1, jež předpokládala, že v Blanském lese neexistuje diverzifikovaná struktura předpokladů cestovního ruchu, a hypotézu H2.1, která tvrdila, že předpoklady cestovního ruchu jsou v dané oblasti rozmístěny rovnoměrně.

Absence některých forem šetrného cestovního ruchu spolu se zjištěnými preferencemi návštěvníků posloužila jako základ pro návrhy optimalizace využití oblasti cestovním ruchem. V rámci zatraktivnění území by bylo dobré zavést nabídku pozorování zvěře s odborným průvodcem, návštěvu míst se vzácnou flórou a vegetací v doprovodu odborníka a širší možnost vykonávání dobrovolnických prací. Ekologické farmy a statky by se zároveň měly více zaměřit na mladé rodiny s dětmi a pracovně vytížené osoby. Touto závěrečnou částí práce byl naplněn jednak její poslední cíl (identifikace témat vhodných k optimalizaci využití oblasti cestovním ruchem a rekreací), ale byl také negována hypotéza H4.1, jež předpokládala, že ve vymezené oblasti neexistují možnosti rozvoje cestovního ruchu.

V bakalářské práci byly postupně naplněny veškeré stanovené cíle a posouzeny veškeré určené hypotézy. V CHKO Blanský les byla sice zjištěna poměrně široká a diverzifikovaná nabídka produktů šetrného cestovního ruchu, bohužel je však rozmístěna nerovnoměrně. Problém zde také představuje zejména absence možnosti pozorování zvěře a fóry pod odborným vedením, jejíž zavedení je navrhováno a vedlo by ke zvýšení atraktivity dané lokality.

7 Summary

In the selected area CHKO Blanský les was evaluated the current state of responsible tourism.

On the basis of the questionnaire research was detected how much are visitors of Klet' interested in these six activities of responsible tourism – an accommodation on farms with an opportunity to get involved in farming or in certified ecological facilities, fishing by the system “catch and release”, observing animals with a guide, volunteering and visiting places with the rare flora and vegetation with a guide. It was found that visitors are interested especially in observing animals and the rare flora. On the basis of the results of the questionnaire survey were also detected differences between groups of tourists – fishermen were more interested in fishing than other visitors, huntsmen were more interested in observing animals and fishing and women appeared to be more ecological than men because farming, visiting places with the rare flora and ecological facilities were more attractive to them. Differences were also found among separate age groups – tourists who were younger than 25 didn't think that farming or visiting places with the rare flora is an attractive offer.

On the basis of analyse of supply was evaluated the current structure of products of responsible tourism in CHKO Blanský les. It was found that this location has been offering a lot of ecological farms. Visitors have also chance to try fishing by the system “catch and release” (for example on Brložský or Podnovoveský pond), to visit places with monument trees (Borovská and Novoveská alley) or to go for a walk on six nature trails. The problem is that these products are located unevenly and the options of observing animals and the rare flora with a guide are completely missing.

On the basis of analyse of supply and demand were devised suggestions for optimizing products of responsible tourism in this location. They include creating offers that would concentrate on observing animals and the rare flora with a guide and volunteering. Ecological farms should more concentrate on young families with children or on people with the busy lifestyle. These suggestions would make this location more attractive.

Keywords: responsible tourism, CHKO Blanský les, ecological activities, visitor, differences, ecological suggestions

8 Seznam pramenů a použité literatury

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, & Správa CHKO Blanský les (2013c). *Činnost pracoviště*. Dostupné 28. prosince, 2013, z <http://blanskyles.ochrana-prirody.cz/cinnost-pracoviste/>

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, & Správa CHKO Blanský les (2014). *Charakteristika CHKO*. Dostupné 29. ledna, 2014, z <http://blanskyles.ochrana-prirody.cz/charakteristika-chko/>

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, & Správa CHKO Blanský les (2013b). *Informace*. Dostupné 28. prosince, 2013, z <http://blanskyles.ochranaprirody.cz/informace/>

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, & Správa CHKO Blanský les (2013d). *Správa CHKO Blanský les a Krajské středisko České Budějovice*. Dostupné 28. prosince, 2013, z <http://blanskyles.ochranaprirody.cz/>

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, & Správa CHKO Blanský les (2013a). *Správní agenda*. Dostupné 28. prosince, 2013, z <http://blanskyles.ochrana-prirody.cz/spravni-agenda/>

Asociace soukromého zemědělství ČR (2008, 22. ledna). *3. místo: Farma Jana Kočera, Kvítkovice, ASZ České Budějovice*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.asz.cz/cs/soutez-o-farmu-roku/farma-roku-2007/3-misto-farma-jana-kocera-kvitkovice-asz-ceske-budejovice.html>

Boučková, J., Horáková, H., & Koudelka, J. (2003). *Marketing*. Praha: C. H. Beck.

Budíková, M. (2006). *Statistika II: Distanční studijní opora* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 6. prosince, 2013, z http://econ.muny.cz/data/PMSTII/PMSTII_dso.pdf

Clauss, G., & Ebner, H. (1988). *Základy statistiky pre psychologov, pedagogov a sociológov*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Cyhelský, L., & Novák, I. (1967). *Statistika: I. díl*. Praha: SNTL/SVTL.

Cyhelský, L., Kaňoková, J., & Novák, I. (1986). *Teorie statistiky* (2nd ed). Praha: SNTL/ALFA.

Cyhelský, L., & Souček, E. (2009). *Základy statistiky*. Praha: Vysoká škola finanční a správní.

Cyklopenzion Blanský les (2009). *O nás*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.blanskyles.cz/onas>

CzechTourim (2014, 7. února). *Další rekord: Do Česka přijelo 7,3 milionu turistů*. Dostupné 19. března, 2014, z <http://www.czechtourism.cz/statistiky/aktualni-informace/dalsi-rekord-do-ceska-prijelo-7,3-milionu-turistu/>

CzechTourism (2011, 18. října). *Podzimní výlov rybníků 2011*. Dostupné 8. prosince, 2013, z <http://www.czechtourism.cz/zajimavosti-kudy-z-nudy-aktuality/podzimni-vylovy-rybniku-2011.html>

CzechTourism (2010, 8. července). *Zeleným hotelům a ekofarmám patří budoucnost*. Dostupné 8. prosince, 2013, z <http://www.czechtourism.cz/tiskove-zpravy/zelenym-hotelum-a-ekofarmam-patri-budoucnost.html>

Čermáková, A., & Štěleček, F. (1995). *Statistika I*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.

Čerovská, L. (2013, 2.-15. března). *Ekologie a služby ubytovacích zařízení*. Dostupné 24. prosince, 2013, z <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/ekologie-a-sluzby-ubytovacich/>

ČTK, & Novinky (2013, 6. srpna). *Sociální a ekonomická situace většiny lidí se zhoršila, tvrdí studie*. Dostupné 8. prosince, 2013, z <http://www.novinky.cz/domaci/309775-socialni-a-ekonomicka-situace-vetsiny-lidi-se-zhorsila-tvrdi-studie.html>

Di Domenico, M., & Miller, G. (2012). Farming and tourism enterprise: Experiential authenticity in the diversification of independent small-scale family farming. *Tourism Management*, 33 (2), 285-294. <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2011.03.007>

Dobčické rybníčky (2012). *Rybaření*. Dostupné 24. prosince, 2013, z <http://www.dobcickerybnicky.cz/rybareni>

ECEAT (2008). *O ECEAT podrobně*. Dostupné 12. března, 2014, z <http://www.eceat.cz/>

Edgell Sr., D. L., & Swanson, J. (2013). *Tourism Policy and Planning: Yesterday, today, and tomorrow* (2nd ed.). Oxon: Routledge.

- Ekofarma Horní Chrástany (2013). *Ekofarma*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.ekofarmachrastany.cz/#!ekofarma-horni-chrastany/c1j4r>
- Farma U Bychů (2011). *O nás*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.farmaubychu.cz/o-nas/>
- Farmy.cz (2009). *Ubytování na farmě: Farma borová*. Dostupné 18. března, 2014, z <http://www.ubytovaninafarme.cz/nabidky-ubytovani/63-farma-borova>
- Fojtíková, L., & Lebieczik, M. (2008). *Společné politiky Evropské unie: Historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. Praha: C. H. Beck.
- Foret, M., & Foretová, V. (2001). *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. Praha: Grada.
- Foret, M., & Stávková, J. (2003). *Marketingový výzkum: Jak poznávat své zákazníky*. Praha: Grada.
- Fotogalerie řek a potoků (2013). *Křemžský potok*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.reky-potoky.estranky.cz/fotoalbum/kremzsky-potok/>
- Francová, E. (2003). *Cestovní ruch*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Gehinová, B. (2008). *Geografie cestovního ruchu: Vymezení teritoriálních forem cestovního ruchu a hodnocení jejich funkcí v území*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (2009). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies* (11th ed.). Hoboken: John Wiley & Sons.
- Gössling, S., & Hickler, T. (2006). Tourism and forest ecosystems. In S. Gössling, & C. M. Hall (Eds.), *Tourism and Global Environmental Change: Ecological, Social, Economic and Political Interrelationships (Contemporary Geographies of Leisure, Tourism and Mobility)* (pp. 95-106). Oxon: Routledge.
- Hamarneh, I. (2012). *Geografie turismu: Mimoevropská teritoria*. Praha: Grada.
- Hesková, M., Dvořák, V., Beránek, J., Nováková, L., & Oriška, J. (2011). *Cestovní ruch pro vyšší odborné a vysoké školy* (2nd ed.). Praha: Fortuna.
- Hindls, R., Kaňoková, J., & Novák, I. (1997). *Metody statistické analýzy pro ekonomy*. Praha: Management Press.

- Homolka, P., Ostrý, V., & Urban, J. (2005). *Ekologické zemědělství - zdroj bezpečných krmiv a potravin* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 16. března, 2014, z <http://www.vuzv.cz/sites/File/vybor/Homolka%20-ekologicke%20zemedelstvi.pdf>
- Horner, S., & Swarbrooke, J. (2003). *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: Aplikovaný marketing služeb*. (J. Rezek, Trans.). Praha: Grada. (Originál vydán v roce 1996)
- Hotel.cz (1997-2014). *Pension Čížkovec – ubytování Křemže*. Dostupné 16. března, 2014, z <http://pension-cizkovec.hotel.cz/>
- Hrala, V. (2002). *Geografie cestovního ruchu* (4th ed.). Praha: IDEA SERVIS.
- Hubinková, Z., Bakić-Tomić, L., & Surynek A. (2008). *Psychologie a sociologie ekonomického chování* (3rd ed.). Praha: Grada.
- Chaloupka U sv. Dyndy (n. d.). *Úvod*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.chaloupka-blanskyles.websnadno.cz/Uvod.html>
- CHATA TOUR (2013). *Statek Lipanovice Blanský les*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.chatatour.cz/cz/oo437-statek-lipanovice-blansky-les~1345968409?pRHparO=1345968409&pRH=1>
- Chaty a chalupy (2013). *Statek Stupná*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.chata-s-bazenem.cz/jihocesky-kraj/jizni-cechy/ceske-budejovice/statek-stupna-2007070/#informace>
- CHi, Y. N. (2006). Segmenting Fishing Markets Using Motivations. *eRTR*, 4 (3), 64-73. Dostupné 6. února, 2014, z <http://www.torc-ttracanada.ca/torc/downs1/segmentingfishingmarkets.pdf>
- iTRAS (2009-2013). *Blanský les*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://itras.cz/blansky-les/>
- Jakubíková, D. (2012). *Marketing v cestovním ruchu: Jak uspět v domácí i světové konkurenci* (2nd ed.). Praha: Grada.
- Ježková, R., & Ježek, J. (2006). Poptávka po cykloturistice a její význam pro regionální rozvoj. Poznatky z Německa, Rakouska a České Republiky. In P. Jedlička (Ed.), *Vědecká konference Hradecké ekonomické dny 2006: Podnikání a rozvoj regionu, Hradec*

Králové 7. a 8. února 2006 (pp. 203-208). Dostupné 20. prosince, 2013, z <http://fim.uhk.cz/hed/data/sbornik/SBORNIK2006.pdf>

Jílková, J. (n. d.). *Ubytování U Jilků – ubytování v soukromí*. Dostupné 18. března, 2014, z <http://jelena.jilkova.sweb.cz/>

Klub českých turistů (2011-2013). *Kalendář turistických akcí*. Dostupné 29. prosince, 2013, z <http://www.kct.cz/cms/turisticka-akce?xid=7256>

Kotíková, H. & Zlámal, J. (2006). *Základy marketingu* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 18. března, 2014, z http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/knihovna/Skripta_FF/zaklady_marketingu.pdf

Kotíková, H. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada.

Kučerová, I. (1997). *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. Praha: IDEA SERVIS.

Latham, J., & Edwards, Ch. P. (2003). The Statistical Measurement of Tourism. In C. Cooper (Ed.), *Aspects of Tourism: Classic Reviews in Tourism* (pp.55-76). Clevedon: Channel View Publications.

Linhartová, E., & Šťastný, J. (2009). Téma Ryby a rybolov. *Olomoucký Biozpravodaj*, 9 (5), 1. Dostupné 24. prosince, 2013, z http://www.projektympz.cz/data/prilohy/2009/243/243_09_017.pdf

Litschmannová, M. (2011). *Úvod do statistiky* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 6. prosince, 2013, z http://mi21.vsb.cz/sites/mi21.vsb.cz/files/unit/uvod_do_statistiky.pdf

Löster, T. (2006). Analýza rozptylu jako základní metoda mnohonásobného porovnávání středních hodnot v různých softwarových produktech. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC DAYS 2006: Competitiveness in the EU – Challenge for the V4 countries* (pp. 1408-1414). Dostupné 6. prosince, 2013, z http://old.fem.uniag.sk/mvd2006/zbornik/sekcia7/s7_loster_tomas_229.pdf

Machalová, J., Vajčnerová, I., & Ryglová, K. (2010). Prostorové modelování předpokladů rozvoje cestovního ruchu s využitím geografických informačních technologií. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*, 58 (6), 279-294. Dostupné 10. března, 2014, z http://www.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=45392;download=72005

- Malá, V. (1999). *Cestovní ruch: Vybrané kapitoly*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Malá, V., Indrová, J., Mlejnková, L., Netková, J., & Vaško, M. (2002). *Základy cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- McClave, J. T., & Dietrich, F. H. (1988). *Statistics* (4th ed.). San Francisco: Dellen Publishing Company.
- Mikula, P. (1995). *Agroturistika v nápadech*. Praha: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství České republiky.
- Místní akční skupina Blanský les – Netolicko (2007). *Sportovní rybolov*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.blanet.cz/?artid=4&lang=cz&mode=normal>
- Morrison, A. M. (1995). *Marketing pohostinství a cestovního ruchu*. (D. Slámová, Trans.). Praha: VICTORIA PUBLISHING. (Originál vydán v roce 1989)
- Munroe, D. K. (2006). Maximizing the value of greenways: The case of the Catawba Regional Trail in the Carolinas. In J. I. Carruthers, & B. Mundy (Eds.), *Environmental Valuation: Interregional and Intraregional Perspectives* (pp. 211-230). Hampshire: Ashgate Publishing.
- Musil, P. (2009). *Globální energetický problém a hospodářská politika se zaměřením na obnovitelné zdroje*. Praha: C. H. Beck.
- Myslivecká komora (2013). *Myslivecká komora – myslivosti, lesu a rybolovu ZDAR*. Dostupné 11. prosince, 2013, z <http://myslivecka-komora.eu/component/finder/search?q=rybolov&Itemid=109>
- Navrátil, J. (2012). *Návštěvník jako rozvojový faktor navštíveného místa: Aplikovaná geografie cestovního ruchu na příkladu vody v turistických regionech jižní Čechy a Šumava*. Praha: Alfa Nakladatelství.
- Navrátil, J., & Martinát, S. (2012). *Přehled ekonomické geografie*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Němčanský, M. (1996). *Agroturistika*. Karviná: Slezská univerzita Opava, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné.
- Oficiální informační systém regionu Český Krumlov (2006). *Chráněná krajinná oblast Blanský les*. Dostupné 8. prosince, 2013, z <http://www.ckrumlov.info/docs/cz/at74.xml?style=printable>

- Orieška, J. (2010). *Služby v cestovním ruchu*. (H. Kruisová & J. Míšková, Trans.). Praha: IDEA SERVIS. (Originál vydán v roce 2010)
- Palatková, M. (2006). *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: Jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada.
- Palatková, M. (2011). *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: Grada.
- Palatková, M., Mráčková, E., Kittner, M., Kaš'ák, O., & Šesták, J. (2013). *Management cestovních kanceláří a agentur*. Praha: Grada.
- Palatková, M., & Zichová, J. (2011). *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. Praha: Grada.
- Parmová, D., Dvořák, V., & Frková, I. (2013). *Kapitoly z cestovního ruchu pro praxi*. České Budějovice: Občanské sdružení CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION, Jihočeská univerzita.
- Pension Tvrz Chlum (2008-2013). *Vítejte v pensionu Tvrz*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.pension-tvrz.cz/>
- Pension U Lišků (2010). *Pension U Lišků: Ubytování jižní Čechy*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.ulisku.cz/>
- Penzion Střemily (n. d.). *O penzionu*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.penzion-stremily.cz/>
- Petrů, Z., & Holubová, J. (1994). *Ekonomika cestovního ruchu* (3rd ed.). Praha: IDEA SERVIS.
- Poděbradský, J. (2008). *Wellness v ČR* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 21. prosince, 2013, z https://www.google.cz/?gws_rd=cr&ei=0Dw0UqL1BpDwhQfImoHICQ#q=wellness+a+pracovn%C3%AD+vyt%C3%AD%C5%BEen%C3%AD+pdf
- Podnovoveský rybník (n. d.). *Sportovní rybolov v Nové Vsi*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.podnovoveskyrybnik.unas.cz/index.html/>
- Příbová, M., Hindls, R., Kliková, D., Raiter, T., Trmač, P., Vysekalová, J., & Zahradníček, S. (1996). *Marketingový výzkum v praxi*. Praha: Grada.
- Puš, V. (2007). *Popisná statistika*. Praha: Česká zemědělská univerzita.

- Raši, Š. (2003). *Marketing podniku cestovního ruchu*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela a Občianske združenie Ekonómia.
- Ritchie, J. R. B., & Crouch, G. I. (2003). *The Competitive Destination: A Sustainable Tourism perspective*. Oxon: CABI Publishing.
- Rodinný pension farma Jánské Údolí (n. d.). *Úvod*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://janskeudoli.wz.cz/cz/index.php>
- Rybářství a včelařství Anderle (2013). *Vítejte v koutku Rybářství a včelařství Anderle*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://rybarstviavcelarstvianderle.cz/>
- Ryglová, K., Burian, M., & Vajčnerová, I. (2011). *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada.
- Sdružení Oficiálního informačního systému Český Krumlov (1999). *Kleť*. Dostupné 3. prosince, 2013, z http://www.ckrumlov.cz/cz1250/region/soucas/i_klet.htm
- Selský dvůr Holašovice (2010). *Současnost*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.selsky-dvur-holasovice.cz/selsky-dvur/soucasnost-2/>
- Sociologický ústav AV ČR, & Centrum pro výzkum veřejného mínění (2007, 27. června). *Ekologické chování Čechů*. Dostupné 12. prosince, 2013, z <http://www.smocr.cz/data/fileBank/a4de0178-fc2a-46f0-96ec-8451d7c6b8b7.pdf>
- Správa CHKO Blanský les, & Flašar, J. (2003, 2. června). *Správa CHKO Blanský les: Cyklotrasy Blanského lesa – cyklotrasa UNESCO*. Dostupné 29. prosince, 2013, z <http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/tiskove-zpravy/cyklotrasy-blanskeho-lesa-cyklo-trasa-unesco>
- Stříbrná, M. (2005). *Venkovská turistika a agroturistika*. Praha: Profi Press.
- Šindelářová, L. (2008, 26. září). *Mladí cestovatelé*. Dostupné 25. prosince, 2013, z http://www.czechtourism.cz/files/statistiky/clanky/26_09_08_mladi_cestovatele.pdf
- Třicátník, J. (1996). *Geografie cestovního ruchu České republiky I*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Ubytování aktuálně (2009-2013). *Ekofarma Balada*. Dostupné 27. prosince, 2013, z <http://www.ubytovani-aktualne.cz/detail/cesky-krumlov-ubytovani-levne/ekofarma-balada-kremze-1088/#kontakty>

- Vaněček, D. (1997). *Agroturistika*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Von Mutius, E., & Vercelli, D. (2010). Farm living: effects on childhood, asthma and allergy. *Nature Reviews Immunology*, 10 (12), 861-868. doi:10.1038/nri2871
- Vysoká škola ekonomická v Praze (2007). *Venkovský cestovní ruch - jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [Adobe Digital Edition Version]. Dostupné 10. března, 2014, z <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>
- Wearing, S., & McGehee, N. G. (2013). Volunteer tourism: A review. *Tourism Management*, 38, 120-130. <http://dx.doi.org/10.1016/j.tourman.2013.03.002>
- Wilkins, H. (2011). Souvenirs: What and why we buy. *Journal of Travel Research*, 50 (3), 239-247. doi:10.1177/0047287510362782
- Zacharová, E., & Šimíčková-Čížková, J. (2011). *Základy psychologie pro zdravotnické obory*. Praha: Grada.
- Zbořil, K. (1998). *Marketingový výzkum: Metodologie a aplikace*. Praha: Vysoká škola ekonomická.
- Zelenka, J., Těšitel, J., Pásková, M., & Kušová, D. (2013). *Udržitelný cestovní ruch: Management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Zelezny, L. C., Chua P., & Aldrich Ch. (2000). Elaborating on Gender Differences in Environmentalism. *Journal of Social Issues*, 56 (3), 443-457. Dostupné 6. února, 2014, z <http://samba.fsv.cuni.cz/~soukup/OLD/ZP/0022-4537.00177.pdf>

9 Seznam obrázků

Obrázek 1: Pohlaví a věk respondentů, n=220	25
Obrázek 2: Aktivity, kterým se respondenti věnují na dovolené.....	26
Obrázek 3: Názor respondentů na historii	26
Obrázek 4: Zastoupení myslivců v dotazovaném vzorku	27
Obrázek 5: Zastoupení rybářů v dotazovaném vzorku	27
Obrázek 6: Míra atraktivnosti sledované nabídky aktivit šetrného cestovního ruchu	28
Obrázek 7: Míra atraktivity ubytování na farmě v rámci jednotlivých věkových skupin vyjádřená pomocí aritmetických průměrů s 95% intervaly spolehlivosti.....	48
Obrázek 8: Míra atraktivity návštěvy míst se vzácnou flórou a vegetací v rámci jednotlivých věkových skupin vyjádřená pomocí aritmetických průměrů s 95% intervaly spolehlivosti	49

10 Seznam tabulek

Tabulka 1: Směrodatné odchylky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu	29
Tabulka 2: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o ubytování na farmě	30
Tabulka 3: Prediktory míry zájmu o ubytování na farmě - výsledek mnohonásobné lineární regrese.....	32
Tabulka 4: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o rybolov systémem „chyt' a pust'“	33
Tabulka 5: Prediktory míry zájmu o rybolov - výsledek mnohonásobné lineární regrese	34
Tabulka 6: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o pozorování zvíře .	34
Tabulka 7: Prediktory míry zájmu o pozorování zvíře - výsledek mnohonásobné lineární regrese.....	36
Tabulka 8: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o dobrovolnickou práci	37
Tabulka 9: Prediktory míry zájmu o dobrovolnickou práci - výsledek mnohonásobné lineární regrese.....	38
Tabulka 10: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o vzácnou flóru a vegetaci	39
Tabulka 11: Prediktory míry zájmu o vzácnou flóru a vegetaci - výsledek mnohonásobné lineární regrese	40
Tabulka 12: Výsledky mnohonásobné lineární regrese míry zájmu o certifikované ekologické ubytování.....	41
Tabulka 13: Prediktory míry zájmu o certifikované ekologické ubytování - výsledek mnohonásobné lineární regrese	42
Tabulka 14: Dvouvýběrový t-test - rozdíl mezi ženami a muži	43
Tabulka 15: Dvouvýběrový t-test - rozdíl mezi rybáři a respondenty rybolovu se nevěnujícími.....	44

Tabulka 16: Dvouvýběrový t-test – rozdíl mezi myslivci a respondenty myslivosti se nevěnujícími.....	46
Tabulka 17: Směrodatné odchylky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu – ubytování na farmě	48
Tabulka 18: Směrodatné odchylky míry atraktivity sledované nabídky šetrného cestovního ruchu – vzácná flóra a vegetace.....	50
Tabulka 19: Míra atraktivity nabídek šetrného cestovního ruchu v rámci jednotlivých věkových skupin.....	51

11 Seznam příloh

Příloha:1 Lanová dráha na Klet'

Příloha 2: Podkletí

Příloha 3: Modrý obraz pod Kletí

Příloha 4: Jezdecký kůň v Penzionu U Hájků

Příloha 5:Památná lípa v Třísově

Příloha 6: Památná lípa ve Zlaté Koruně

Příloha 7: Vstupní brána Keltského opida

Příloha 8: Pozůstatky kruhových staveb Keltského opida

Příloha 9: Hrad Dívčí Kámen

12 Přílohy

Příloha 1: Lanová dráha na Klet'

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 2: Podkletí

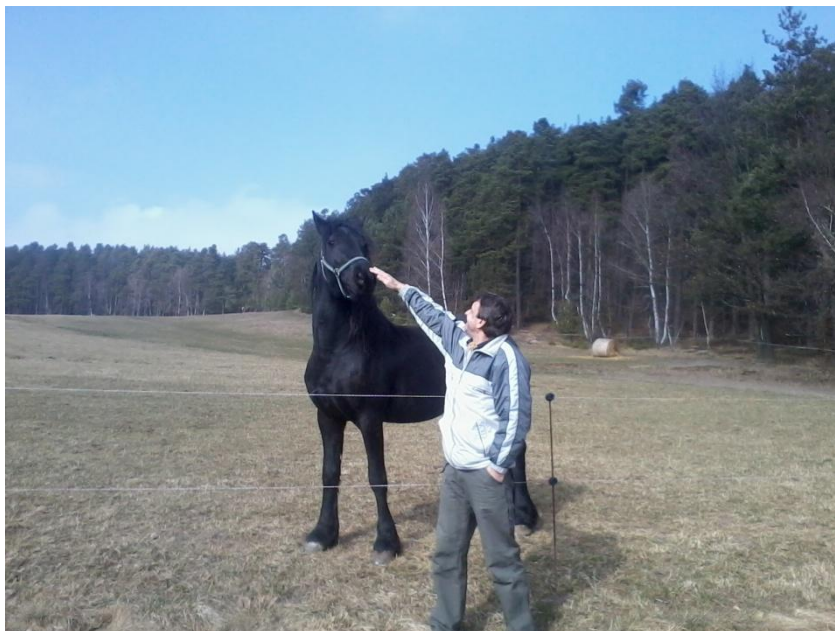
Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 3: Modrý obraz pod Kletí

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 4: Jezdecký kůň v Penzionu U Hájků

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 5: Památná lípa v Třisově

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 6: Památná lípa ve Zlaté Koruně

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 7: Vstupní brána Keltského opida

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 8: Pozůstatky kruhových staveb Keltského opida

Zdroj: Vlastní fotografie

Příloha 9: Hrad Dívčí Kámen

Zdroj: Vlastní fotografie